

II. Drätselkammaren.

Enär de förnämsta af Drätselkammarens handlagda ärenden redan under föregående afdelning blifvit omnämnda, upptagas här endast följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Försäljning af
tomter.

På grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna och i det föregående berörda bemyndiganden förärade och försålde Drätselkammaren under året nedan upptagna odisponerade och arrendetomter, å hvilka salubref af Drätselkammaren utfärdades å stadens vägnar, efter det de för tomterna fastställda löseskillingar blifvit gäldade antingen medels kontant inbetalning eller utställande af skuldsedlar, hvilkas inlösen säkerställdes genom inteckning i tomten och derå befintligen samt uppförande byggnader:

Qvartier N:o	Tomt N:o	Gata	Köpare	Tomt areal m ²	Pris per m ² Fmk.	Köpeskillingens belopp Fmk.
98	4	Röddälds-	Läroverket för gossar och flickor . .	1,873,575	—	gratis
288	21	Sörnäs strandväg	Wilh. Andsténs Fabriks aktiebolag .	20,113,772	3,00	} 70,097 95
288	26	Östra chaussén	Detsamma	3,252,210	3,00	
291	2	Dal-	Filosofimagister Axel Stenberg . . .	5,072,521	4,00	20,290 08
171	—	Kyrkogårds-, till- skottsområde	Cementgjuteri Aktiebolaget	432,220	—	gratis
Summa				30,744,298	—	90,388 08

Utarrenderade
lägenheter.

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

N:o å kartan	Lägenhetens namn	Areal hektar	Arrendatorns namn	Arrendetidens utgång	Grundänta	Årlig per-ningef-gäld Fmk.
28 a	Aspnäs, upplagsplats	—	Brädgårdsförvaltaren G. Personen ¹⁾	1894 Dec. 31	—	300 —
14	Backas, arrendeförhöjning	108,703	Stenbyggaren P. J. Svensson ²⁾	1908 „ 31	—	196 —

¹⁾ Drks prot. den 4 jan. § 2. — ²⁾ D:o d:o den 20 dec. § 6.

—	<i>Brunnsparken</i> , kugelbanan	—	Konditor K. J. Björkqvist ¹⁾	1896	Dec.	1	—	600	—
—	<i>Esplanadkapellet</i> , arrendeförlängning	—	Restauratören J. Wolontis ²⁾	1915	Maj	1	—	12,500	—
—	<i>Gördelgt. tomt N:o 5</i>	—	Direktionen för Länefängelset i Helsingfors ³⁾	1904	April	1	—	180	—
—	<i>Hannbanan</i> , magasinplats	0,030	Finska Torfströ Aktiebolaget ⁴⁾	1898	Dec.	31	—	80	—
—	<i>Kajsaniemi</i> , värds- huset	—	Restauratören G. A. Wickström ⁵⁾	1899	Okt.	1	—	3,500	—
43	<i>Malm</i> , ett område	0,023	Handlanden J. Tallberg ⁶⁾		tillsvidare		—	60	—
—	<i>Mejlans</i> , trädgården, arrendenedsättning	—	Trädgårdsmästaren F. Sundsten ⁷⁾	1897	Nov.	1	—	372	60
	villan N:o 4	1,080	Kontorsskrifvaren T. Strömberg ⁸⁾	1924	Dec.	31	—	100	—
113	<i>Skeppsdockan</i> , tillskottsområde	—	Ingenjören O. Eklund ⁹⁾		tillsvidare		—	20	—
59 a	<i>Strömstenska åkern</i>	—	Trädgårdsmästaren J. Matrosoff ¹⁰⁾	1914	Dec.	31	—	640	—
25	<i>Surutoin</i> , åker	2,048	Hyrkusken Anton Berndtson ¹¹⁾	1898	„	31	—	150	—
22	<i>Södervik</i> , upplagsplats	—	Handlanden J. A. Jansson ¹²⁾		tillsvidare		—	48	—
21	<i>Sörnäs</i> , upplagsplats N:o 1	0,250	Handlanden W. Hamfeldt ¹³⁾	1899	Dec.	31	—	300	41
22	d:o N:o 1, 2 & 3	1,166	Handelsfirman T. & J. Salvesen ¹⁴⁾	1899	„	31	—	1,398	76
22	d:o N:o 4 & 5	0,729	Handlanden W. Hamfeldt ¹⁵⁾	1899	„	31	—	874	94
59	<i>Taipale</i> , arrende förlängning	6,619	Bryggeriegaren C. A. Robsham ¹⁶⁾	1916	„	31	3,482	850	—
—	<i>Tölöpark</i> , ett område	2,900	H:fors Velocipedklubb ¹⁷⁾	1902	„	31	—	80	30
—	„ ängslotterna N:ris 6 & 7, arrendenedsättning	—	Gårdsegaren C. F. Zveyberg ¹⁸⁾	1902	„	31	—	274	70

¹⁾ Drks prot. den 17 maj § 18. — ²⁾ D:o d:o den 20 dec. § 16. — ³⁾ D:o d:o den 5 april § 16. — ⁴⁾ D:o d:o den 17 maj § 15. — ⁵⁾ D:o d:o den 27 sep. § 12. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 dec. § 8. — ⁷⁾ D:o d:o den 22 nov. § 7. — ⁸⁾ D:o d:o den 6 sep. § 27. — ⁹⁾ D:o d:o den 7 juni § 10. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 4 okt. § 38. — ¹¹⁾ D:o d:o den 8 feb. § 21. — ¹²⁾ D:o d:o den 20 dec. § 28. — ¹³⁾ D:o d:o den 27 dec. § 1. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 27 dec. § 1. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 27 dec. § 1. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 14 juni § 41. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 4 jan. § 15. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 4 jan. § 15.

Legoaftal af mera tillfällig natur angående staden tillhöriga mindre, dels för odling dels till upplag m. m. lämpliga platser träffades dessutom af Drätselkammaren på kortare tid uti följande fall:

Arrendeplats	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång			Arrende- afgift Fmk.	Anm.
		År	Mån.	Dag		
<i>Berghäll</i> , plantage	Enkan Anna Sidneff ¹⁾	1894	Dec.	31	25	per år.
<i>Broholmen</i> , rutschbana	Kolportören J. V. Grönroos ²⁾	—	—	—	10	vecka.
” fotografitält	Fotografen P. Svitajeff ³⁾	—	—	—	10	” månad.
” museum	Enkefru B. Kreutzberg ⁴⁾	—	—	—	15	” vecka.
” karusell & skjutbana	Herr Frans Prüss ⁵⁾	—	—	—	40	” d:o.
” skjutbana	Enkan M. Gustafsson ⁶⁾	—	—	—	10	” d:o.
” karusell	Karusellegaren K. Billing ⁷⁾	—	—	—	25	” d:o.
<i>Dockstorget</i> , upplagsplats	Gatläggaren S. Smirnoff ⁸⁾	2 mån.	upps.		5	” månad.
<i>Fabrikskvarteret N:o 183</i> , stenbrott öster om	Stenhuggaren H. Fors ⁹⁾		tillsvidare		30	” år.
<i>Hafshammen</i> , fiskhallen vid	Helsingfors Segelsällskap ¹⁰⁾	—	—	—	40	” sommar.
<i>Hermanstad</i> , tomt N:o 2 i 19:e kvarteret	Formannen K. Wuorinen ¹¹⁾		tillsvidare		12	” år.
” del af tomt N:o 7 a i 11:e kvarteret	Handlanden Edvin Forsbäck ¹²⁾		d:o		5	” d:o.
<i>Junkarskolans plantage</i> , tomtplats å	Handlanden G. Barkoff ¹³⁾	1894	Dec.	31	75	” d:o.
<i>Kampmalmen</i> , upplagsplats	Eqvilibristen F. Molodsoff ¹⁴⁾	—	—	—	25	för hvarje fö- reställning.
<i>Kolera barackerna</i> , sten- brott vid	Entrepren. A. H. Kivekäs ¹⁵⁾	—	—	—	20	per år.
<i>Majstad</i> , del af tomt i 10:e kvarteret	Smeden S. Hägg ¹⁶⁾		tillsvidare		29	” d:o.
<i>Mejlans</i> , smedja	Smeden Aug. Streng ¹⁷⁾	6 mån.	upps.		10	” d:o.
” en stugbyggnad	Enkan U. Emanuelsson ¹⁸⁾	—	—	—	10	” d:o.
” Tullängen södra lotten	Målaren Alfr. Bäckström ¹⁹⁾	1895	Sep.	1	32	” d:o.
” d:o norra d:o	Förre soldaten R. Kitjinski ²⁰⁾	”	Nov.	1	32	” d:o.
” tomtplats	Densamme ²⁰⁾	”	”	1	60	” d:o.
” en tomtplats	Förre underoffic. J. Jacobsson ²¹⁾	”	”	1	30	” d:o.

1) Drks prot. den 17 maj § 12. — 2) D:o d:o den 12 april § 7. — 3) D:o d:o den 26 april § 4. 4) D:o d:o den 24 maj § 2. — 5) D:o d:o den 14 juni § 7. — 6) D:o d:o den 2 aug. § 5. — 7) D:o d:o den 23 aug. § 9. — 8) D:o d:o den 20 dec. § 30. — 9) D:o den 13 dec. § 3. — 10) D:o d:o den 19 april § 20. — 11) D:o d:o den 1 juni § 44. — 12) D:o d:o den 14 juni § 44. — 13) D:o d:o den 11 jan. § 6. — 14) D:o d:o den 12 juli § 2. — 15) D:o d:o den 26 juli § 23. — 16) D:o d:o den 16 aug. § 19. — 17) D:o d:o den 8 nov. § 23. — 18) D:o d:o den 8 nov. § 23. — 19) D:o d:o den 4 okt. § 10. — 20) D:o d:o den 20 sept. § 14. — 21) D:o d:o den 6 sep. § 9.

Mejlans, ett mindre bo- ningshus	Fiskaren A. Sylvander ¹⁾ . . .	1895	Nov.	1	75	—	per år.
” hufvudbyggnaden	Borgmästaren E. Ölman ²⁾ . .	—	—	—	500	—	” sommar.
Rödbergen, stenbrott	Byggmästaren K. V. Berg- man ³⁾		tillsvidare		40	—	” år.
Skatudden, upplagsplats	Firman Hjelt & Lindgren ⁴⁾ .		d:o		40	—	” d:o.
” d:o	Referendariesekr. S. Seger- stråle ⁵⁾		d:o		7 50	—	” månad.
Strandgatan kvarteret 182, stenbrott	Stenhuggaren Ahlstrand ⁶⁾ . .	3	mån. upps.		50	—	” år.
Väntningspaviljong å Sa- lutorget, försäljningsvagn	Kapten K. M. Björklund ⁷⁾ . .	—	—	—	5	—	” månad.

Efter att i ärendet hafva meddelat sig med Helsovårdsnämnden, utarrenderade⁸⁾ Drätselkammaren intill utgången af 1895 på derom gjord begäran den af staden såsom skyddsområde för vattenledningen öfvertagna⁹⁾, Wiks ladugård tillhöriga åkern åt Trädgårdsmästaren Ivar Schirräjff emot ett årligt arrende af 150 mark, under förpligtelse för arrendatorn att ej vidare gödsla åkern.

Utarrendering
af en Wiks la-
dugård tillhörig
åker.

Enär Wilh. Andsténs Fabriks Aktiebolag komme att intill utgången af år 1896 på arrende bibehålla den del af lägenheterna N:ris 23 Hörneberg med ett dertill hörande tillskottsområde och 24 Vilhelmsberg, som ej inginge uti de till bolaget försälda¹⁰⁾ tomterna N:ris 21 och 26 uti kvarteret N:o 288, beslöt¹¹⁾ Drätselkammaren att bolaget skulle påföras så stor del af den förra arrendeafgiften, som i proportion till arealen af den nu kvarblifna arrendemarken belöpte sig derå, eller enligt af Byggnadskontoret verkställd beräkning med 22 mark 10 penni i årlig penningefgäld och 0,721 hektoliter råg, hvilket arrende borde uppdebiteras från den 1 Augusti, intill hvilken dag den för lägenheten tidigare fastställda arrendeafgälden skulle utgå.

Wilh. Andsténs
Fabriks Aktie-
bolags arrende-
mark.

Utan hvarje arrendeafgäld beviljade¹²⁾ Drätselkammaren åt Föreningen för Helsingfors Arbetshem och Nattherberge, på derom af Föreningens bestyrelse gjord framställning, rätt att under ytterligare ett års tid, räknadt från den 1 Juni, uppå därför tidigare bestämda vilkor¹³⁾ disponera den åt Föreningen till vedgård upplättna platsen invid Fabriksparken.

Vedgård invid
Fabriksparken.

¹⁾ Drks prot. den 1 mars § 6. — ²⁾ D:o d:o den 1 feb. § 5. — ³⁾ D:o d:o den 8 feb. § 18. — ⁴⁾ D:o d:o den 13 sep. § 13. — ⁵⁾ D:o d:o den 26 april § 20. — ⁶⁾ D:o d:o den 22 nov. § 1. — ⁷⁾ D:o d:o den 26 juli § 22. — ⁸⁾ D:o d:o den 7 juni § 24. — ⁹⁾ 1893 års berättelse pg. 32. — ¹⁰⁾ Se pg. 4. — ¹¹⁾ Drks prot. den 4 okt. § 8. — ¹²⁾ D:o d:o den 12 april § 26. — ¹³⁾ 1893 års berättelse pg. 114.

Mindre försäljningsplatser.

Under året beviljade Drätselkammaren äfven 42 särskilda sökande tillstånd att tillsvidare på af Poliskammaren närmare anvisade platser, förnämligast utom den egentliga staden, afgiftsfritt uppställa vagnar, skjul och bord för försäljning af kaffe, läskdrycker, bröd, frukt, karameller m. m. d., endast under förbehåll att dessa vagnar, skjul och bord hållas snygga.

Uppsägning af arrenderätten till den s. k. Frimanska tomtens invid Skeppsdockan.

Enär enligt gällande stadsplan den s. k. Frimanska arrendetomten invid Skeppsdockan såväl i och för dragande af en ny gata som för docksområdets arrondering helt och hållet skulle försvinna, hade den Skeppsdockan tillfallande delen af ifrågavarande tomt vid den 10 Mars 1891 på platsen anställd syn tillerkänts ¹⁾ innehafvaren af Skeppsdockan till inlösen med rättighet likväl för dåvarande arrendatorn å tomtens, enkan Anna Lovisa Friman att till dödedag få på stället bibehålla sin bostad och åtnjuta sina öfriga arrenderättigheter äfvensom erhålla körväg genom Skeppsdockans område. Då någon inlösen af sistsagda område emellertid icke kommit till stånd, hade ifrågavarande tomt efter enkan Frimans redan den 4 Maj 1891 inträffade död öfvergått till hennes rättsinnehafvare, men uppsades ²⁾ nu arrendet af Drätselkammaren för åbyggnadens undanskaffande innan den 1 Oktober, emedan grannarna klagat ³⁾ öfver vissa olägenheter, som vållades dem genom den oinhägnade tomtens, och skulle ifrån sagda tid åt Ingeniören Eklund, som är egare af Skeppsdockan och som förklarar sig dertill villig, tillsvidare på arrende upplåtas den del af den Frimanska tomtens, hvilken enligt stadsplan borde förenas med Skeppsdockan, emot ett årligt arrende af 20 mark och med skyldighet för Eklund att omedelbart efter områdets besittningstagande inhägna det.

Undanskaffande af handlanden Grönlunds å Skepparebrinken qvarstående byggnader.

Då Drätselkammaren i Februari 1894 på derom af handlanden Grönlund gjord anhållan medgifvit bemålde handlande tillstånd att tillsvidare bibehålla sina, redan föregående år till bortflyttning uppsagda byggnader, belägna å den i stadsplan under benämning Skepparebrink upptagna nya gatan, omedelbart invid gården N:o 17 vid Skarpskyttegatan, beslöt ⁴⁾ Drätselkammaren nu, efter det egaren af sistsagda gård, byggmästaren Pehrman derom anhållit samt syn å stället förrättats, förständiga handlanden Grönlunds enka att inom årets utgång undanskaffa ifrågavarande byggnader, hvarjemte Byggnadskontoret skulle anmodas att i sitt förslag till 1895 års budget observera det till Skepparebrinkens planering nödiga anslagsbeloppet.

¹⁾ Drks prot. den 24 maj § 30. — ²⁾ D:o d:o den 7 juni § 10. — ³⁾ D:o d:o den 4 maj § 4. — ⁴⁾ D:o d:o den 28 juni § 26.

Till följd af gjorda ansökningar och efter förestäld utredning om åtkomsten, godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelse, genom hvilka nedannämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätt till följande, utom den egentliga staden belägna lägenheter:

N:o	Lägenhetens namn	Den nye innehafvaren
	<i>Berghäll</i>	
	Andra linjen N:o 15	Firman E. Luther ¹⁾ .
	” ” N:o 21	Byggmästaren G. Willandt ²⁾ .
	Tredje ” N:o 11	Handlanden K. E. Lilja ³⁾ .
	” ” N:o 13	Gjutaren K. Wihlman ⁴⁾ .
	” ” N:o 14	Villaegaren J. Süderlund ⁵⁾ .
	” ” N:o 15	Sjukhussysslomannen G. A. Lindholm ⁶⁾ .
	Fjerde ” N:o 4	Jernvägsbokhållaren O. Pihlgren ⁷⁾ .
	Femte ” N:o 12, 14 & 16	Hofrättsauskultanten A. Hornborg ⁸⁾ .
34	<i>Brogård</i> , villalotterna N:ris 2 & 3	Fru R. Jansson ⁹⁾ .
	<i>Djurgårdsvillan</i> N:o 12	Arkitekten G. A. Sundelin ¹⁰⁾ .
66	<i>Fjellidal</i> , bostadstomt b.	Handlandehustrun H. S. O. Tång ¹¹⁾ .
	” ” c.	Snickaren K. K. Sylvander ¹²⁾ .
9	<i>Granholmen</i>	Fiskaren J. J. Karlsson ¹³⁾ .
	<i>Hermanstad II</i> , tomt N:o 7 i 12:e	Snickaren J. Lundholm ¹⁴⁾ .
	quarteret	
54 & 55	<i>Humleberg</i> , bostadsvillan N:o 7	Nylands Aktiebank ¹⁵⁾ .
”	” ” N:o 19	Gårdsegaren W. Ahlstedt ¹⁶⁾ .
	<i>Janssonska odlingarna</i>	Pannmakaren R. E. Andersson ¹⁷⁾ .
51	<i>Kaavi</i> , villalägenhet	Apotekaren A. Lindström ¹⁸⁾ .
	<i>Lappviksgatan</i> , arrendotomt N:o 20	Dekorationsmålaren K. K. Hellstén ¹⁹⁾ .
	<i>Majstad</i> , tomt N:o 5 i 1:a kvar-	Byggmästaren E. Aalto ²⁰⁾ .
	teret	
	<i>Ungsholmarna</i> , norra och södra	Finska Färg- och Ferniss Fabriksaktiebolaget ²¹⁾ .
15	<i>Wallgård</i> , villan 1 b	Handlanden W. A. Lindström ²²⁾ .
”	” ” N:o 3	Fabriksfirman Juho Nissinen ²³⁾ .
16	<i>Ås</i> , bostadsvillan N:o 9	Sörnäs Ånghyleri & Snickeri Fabriksbolag ²⁴⁾ .
”	” ” N:o 16	Målaren M. G. Michelsson ²⁵⁾ .
	<i>Östra chaussén</i> , tomt N:o 3	Smeden J. H. Henriksson ²⁶⁾ .

1) Drks prot. den 31 maj § 4. — 2) D:o d:o den 1 mars § 2. — 3) D:o d:o den 23 aug. § 2. — 4) D:o d:o den 6 sep. § 23. — 5) D:o d:o den 4 okt. § 2. — 6) D:o d:o den 17 maj § 13. — 7) D:o d:o den 8 nov. § 6. — 8) D:o d:o den 20 sep. § 23. — 9) D:o d:o den 5 april §§ 1 & 2. — 10) D:o d:o den 29 mars § 3. — 11) D:o d:o den 9 aug. § 5. — 12) D:o d:o den 27 sep. § 14. — 13) D:o d:o den 1 juni § 23. — 14) D:o d:o den 15 nov. § 7. — 15) D:o d:o den 20 sep. § 24. — 16) D:o d:o den 29 nov. § 1. — 17) D:o d:o den 15 feb. § 4. — 18) D:o d:o den 22 nov. § 2. — 19) D:o d:o den 2 aug. § 14. — 20) D:o d:o den 8 nov. § 2. — 21) D:o d:o den 6 dec. § 1. — 22) D:o d:o den 8 mars § 17. — 23) D:o d:o den 26 juli § 1. — 24) D:o d:o den 1 nov. § 2. — 25) D:o d:o den 1 nov. § 1. — 26) D:o d:o den 12 april § 30.

Förvaltning af
Gumtäckt.

I enlighet med Stadsfullmäktiges i ärendet så fattade beslut, som uti kommunalberättelsen för år 1893 närmare redogöres ¹⁾, beslöt ²⁾ Drätselkammaren uppdraga åt viceordförande i Kammaren Hofrådet Nummelin att från den 1 Februari, emot åtnjutande af det i sådant afseende anslagna arvode, tillsvidare handhafva den närmaste förvaltningen af Gumtäckt egendom; samt att den tidigare anställda ordningsmannen för Gumtäckt Alfred Rautell skulle i sådan egenskap tillsvidare bibehållas, äfvensom att Rautells löneförmåner skulle från den 1 November 1893, då staden öfvertog dispositionen af Gumtäckt egendom, utgå efter beräkning af 1,600 mark lön och 900 mark hyresmedel och ersättning för ved, allt per år.

Gumtäckts fiske-
vatten.

Sedan i Drätselkammaren anmälts, att arrendatorn af Gumtäckt egendoms odlade mark J. V. Saarela, som jemlikt det af Drätselkammaren med honom upprättade kontrakt vore berättigad att begagna egendomens fiskevatten, blifvit hindrad att begagna sig af omförmälda rättighet, i följd af att förre egaren af Gumtäckt, Friherre H. Standertskjöld-Nordenstam genom kontrakt, som vore i egendomen intecknadt, upplåtit egendomens fiskevatten åt Fiskaren G. A. Liljeberg intill den 1 November 1893, beslöt ³⁾ Drätselkammaren, enär Drätselkammaren vid den med Friherre Standertskjöld-Nordenstam bedrifna underhandlingen angående inköp af Gumtäckt egendom ej erhållit underrättelse om, att fiskevattnet vore på antydt sätt disponeradt, hvilket ej heller framgått af gravationsbeviset öfver de i egendomen fastställda inteckningar, att Friherre Standertskjöld-Nordenstams å orten vistande ombud skulle underrättas om det af arrendatorn Saarela framställda anspråket att få disponera fiskevattnet samt om de ersättningspåståenden, som kunde deraf föranledas och i fråga om hvilka staden gentemot Friherre Standertskjöld-Nordenstam förbehöll sig öppen talan. Af förekommen anledning beslöt ⁴⁾ Drätselkammaren senare genom direkt skrifvelse till Friherre Standertskjöld-Nordenstam anhålla, att han med det första ville tillrättaställa omförmälda oreda, genom att t. ex. utlösa fiskaren Liljebergs arrenderätt till Gumtäckts fiskevatten.

Byggnadernas
å Gumtäckt
brandförsäk-
ring.

Sedan Drätselkammaren införskaffat alla nödiga upplysningar beträffande brandförsäkringen af de å Gumtäckt egendom befintliga byggnaderna, af hvilka en del voro försäkrade jemväl uti „Allmänna brandförsäkringsverket för byggnader å landet“ i Sverige, vidtogos ⁵⁾ sådana åtgärder af

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 6. — ²⁾ Drks prot. den 25 jan. § 13. — ³⁾ D:o d:o den 1 mars § 28. — ⁴⁾ D:o d:o den 29 mars § 25. — ⁵⁾ D:o d:o den 8 mars § 27 och 23 aug. § 26.

Kammaren att alla de byggnader å egendomen, hvilka ansetts en dylik utgift värda och hvilkas brandförsäkring icke åligger arrendatorn Saarela, numera äro behörigen försäkrade uti Finska brandstodsbolaget för landet.

Efter det notarien i Drättselkammaren, Justitierådmannen E. Loo såsom ombud å stadens vägnar vid en af Vicelandtmätaren A. Linder under Maj månad förrättad rågång emellan stadens och Wiks militieboställes fiskevatten anmält, att rån dervid blifvit uppgången sådan densamma af staden härintills häfdats och på sätt densamma förut bestämts genom lagmansrättens i Kymmene domsaga dom af den 30 April 1829 och vice-landtmätarens E. Sibelius år 1859 verkställda, å sagda dom grundade rågångsförrättning, beslöt ¹⁾ Drättselkammaren ej mindre meddela Hamnkotoret, att brickor för fiskes idkande uti det af staden intill sommaren 1893 häfdade vattenområdet åter kunde utdelas, än ock att de i Drättselkammaren befintliga kartor och handlingar, hvilka vid omförmälda förrättning använts och af hvilka begränsningen för stadens fiskevattnens område framgår, skulle öfverlemnas till Byggnadskotoret för förvaring ²⁾.

Med biläggande af en karta hade arrendatorn af villan N:o 3 uti Brunsparkens västra område, hanlanden Otto Seidenschnur, som uppgaf sig sinnad att å nämnda villa låta iordningställa och omplanera den sydliga delen af trädgården i samma stil som den redan färdiga nordliga delen, till gagn och nöje icke allenast för sig utan äfven för den talrika passerande publiken, anhållit hos Drättselkammaren att ett angränsande stycke obegagnad mark, å kartan betecknad med a, måtte införlifvas med hans område, hvaremot han vore villig att afstå ett motsvarande stycke (b); och beslöt ³⁾ Drättselkammaren, som ansåg att den af sökanden begärda regleringen kunde utan olägenhet för staden genomföras, anmoda Byggnadskotoret att verkställa densamma i hufvudsaklig öfverensstämmelse med sökandens förslag och derefter till Drättselkammaren aflemna plan öfver villan med dess sålunda förändrade begränsning; samt godkändes ⁴⁾ sedermera af Drättselkammaren Byggnadskotorets i sådant syfte inlemnade förslag.

Sedan de nya byggnaderna å kommunala sjukhusets tomt äfvensom den nya dårvårdsbyggnaden å fattiggården, hvilka byggnader under byggnadstiden hållits af vederbörande byggnadsentreprenörer i enlighet med kontraktens derom affattade bestämmingar brandförsäkrade, öfvertagits af staden, beslöt ⁵⁾ Drättselkammaren att desamma skulle från den 1 Juli

Rågång emellan Heisingfors stads och Wiks militieboställes fiskevatten.

Villans N:o 3 i västra Brunsparkensområdet arrondering.

Brandförsäkring af byggnaderna å kommunala sjukhusets tomt äfvensom af den nya dårvårdsbyggnaden å fattiggården.

¹⁾ Drks prot. den 10 maj § 19. — ²⁾ D:o d:o den 17 maj § 31. — ³⁾ D:o d:o den 21 juni § 22. — ⁴⁾ D:o d:o den 19 juli § 26. — ⁵⁾ D:o d:o den 28 juni § 8.

för stadens räkning brandförsäkras, till en början för ett halft år uti försäkringsbolaget *Skandia* och derefter uti *städernas allmänna brandstods-bolag* och skulle åtgärd härom vidtagas af Drättselkontoret i samråd med byggnadsnämnden för ifrågavarande byggnader.

Senatstorgets
anordnande i
anledning af
Alexanders
statyn.

I anledning af frågan om en sqvär å Senatstorget ¹⁾ beslöt ²⁾ Drättselkammaren att för beredande af detta ärende tillsätta ett utskott, till medlemmar hvori utsågos viceordföranden Herr Nummelin, ledamoten Herr v. Pfaler och Stadsingeniören Norrmén äfvensom Öfverdirektören, Friherre Seb. Gripenberg och Arkitekten Gust. Nyström, till hvilka sistnämnde skrivelser aflätos med anhållan att de ville åtaga sig i frågavarande uppdrag. Något förslag hann dock icke under året utarbetas.

Landnings-
brygga utanför
villan N:o 13 i
östra Brunnsparksområdet.

På egarens af villan N:o 13 i östra Brunnsparkområdet derom gjorda anhållan och sedan Hamnkontorets yttrande i ärendet inhemtats, beslöt ³⁾ Drättselkammaren att den vid stranden af nämnda villa befintliga landningsbryggan finge af sökanden remonteras och tillsvidare begagnas.

Beviljande af
friare disposi-
tionsrätt.

Med anledning af särskilde arrendatorers ansökningar om erhållande af den, för in-tecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark, enligt lag erforderliga rättigheten att utan stadens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drättselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 April och 5 September 1882 Kammaren gifna bemyndigande att afgöra sådana ärenden, dylik friare dispositionsrätt för följande utom staden belägna arrendelägenheter:

Brunnsparken, villan N:o 6 i vestra området ⁴⁾.

Djurgården, „ N:o 12 ⁵⁾.

Hagnäs, N:o 30 ⁶⁾.

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öffligt sätt vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterna först in-tecknade staden till säkerhet för arrendeafgifternas utgörande.

Utlekning af
mulbetsmark och
rätt till afberg-
ning af gräsväxt.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnande af stadens mulbetsmark ⁷⁾ uppläts af Drättselkammaren för en ersättning af inalles 180 mark samt rättigheten att afberga gräsväxten ⁸⁾ å särskilda odisponerade områden för sammanlagdt 266 mark.

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 29. — ²⁾ Drks prot. den 23 juni § 17. — ³⁾ D:o d:o den 20 sept. § 19. — ⁴⁾ D:o d:o den 11 okt. § 2. — ⁵⁾ D:o d:o den 21 juni § 3. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 juni § 3. — ⁷⁾ D:o d:o den 29 mars § 2 och 12 april § 25. — ⁸⁾ D:o d:o den 21 juni § 1 och 28 juni § 23.

Stadens simhus vid Brobergskajen, i Munkholmsundet och vid Asp-
näs strand upplätos af Drätselkammaren för sommaren 1894 mot respektive
401, 126 och 130 marks ersättning ¹⁾ till stadskassan åt enkan Gustava
Wasström, arbetaren Anders Victor Wilén och kontoristen Johan Walfrid
Engberg, med skyldighet för entreprenörerna att emot bestämda afgifter
hålla simhusen tillgängliga för allmänheten.

Uthyrning af
simhusen.

Såvidt innehafvarene af narinkbodarne och diskarne ordentligt er-
lagt sina hyresafgifter, fingo bodar och diskar af förre innehafvare bibe-
hållas. Öfverhufvudtaget hafva alla dessa bodar och diskar under hela
året varit upptagna, ehuru ett icke obetydligt ombyte af innehafvare egt
rum. För bodarna har erlagts i arrende per år: för 1 st. 205 mark; för
9 st. 180; för 1 st. 150; för 1 st. 140; för 2 st. 130 och för öfriga 14 st.
120 mark; samt för diskarne: för 2 st. 76 mark; för 1 st. 36; för 1 st. 32;
för 1 st. 28,80; för 1 st. 28; för 1 st. 26; för 1 st. 25,60 för 14 st. 24; och
för 1 st. en kortare tid endast 12 mark; beroende på det bättre eller sämre
läget af dessa bodar och diskar.

Uthyrning af
narinkbodar och
diskar.

På anhållan af månglerihanlanden Moses Jankelow beslöt ²⁾ Drät-
selkammaren uppdraga åt Byggnadskontoret att vid den mot Åbo kaser-
nen belägna ändan af narinkdiskarne iordningställa en ny disk, hvilken
mot ett årligt arrende af 76 mark skulle åt sökanden utarrenderas från
den 15 Juni.

Förförande af
en ny narink-
disk.

Förutom särskilda syner för uppgörande af förslag till ny utarren-
dering af lägenheter och tillfällig utlegning af upplagsplatser, stenbrott
m. m. äfvensom byggnadssyner i anledning af ansökningar om tillstånd
till byggnadsföretag, förordnade ³⁾ Drätselkammaren under året till s. k.
tre-årssyner å lägenheterna N:o 16 a Ås, N:o 17 a Kivikko, N:o 23
Hörneberg, litt. A. Hörneberg, N:ris 25, 25 a, 25 b, och 25 c Surutoin,
N:o 26 Eko, tomtplats för *Folkets hem* å Eko, N:ris 27 och 27 a Fogelvik,
N:o 26 Necken, N:o 30 Hagnäs, N:ris 1—25 Ås, Djurgårdsvillan N:o 8,
N:o 43 b Malm, N:o 14 Humleberg, villorna N:ris 1—6 i vestra Brunns-
parksområdet samt lotterna N:ris 1—3 å Blåberglandet och N:ris 1—3
å Norra Blekholmen.

Föranstaltade
syner.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 27 borgesförbindelser
för ingångna arrendeaftal, 7 för leverans- och entreprenadskontrakt och
1 för uppbörd af stadskassan tillfallande medel.

Godkända bor-
gesförbindelser.

¹⁾ Drks prot. den 24 maj § 1. — ²⁾ D:o d:o den 31 maj § 1. — ³⁾ D:o d:o den 14
juni §§ 32, 33 & 34.

Utverkade in-
teckningar.

Uti in summa 14 fall utverkade sig Drätselkammaren inteckning uti tomter och byggnader, nämligen uti 9 fall för ingångna arrendeaftal och uti 5 fall för skuldsedlar å köpeskillingen för försålda tomter.

Godkända bygg-
nadsritningar.

Uti sammanlagt 31 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillernade husbyggnader och ändringar uti redan befintliga sådana å stadens arrendemark, nämligen för 8 byggnadsföretag å Berghäll, 2 å Hesperia, Tölö sockerbruk, Djurgårdsvillorna, Rosavilla, Ås, Backas och Grejus, 1 i Tölöpark, å Mejlans, Wallgård, Sörnäs, Hörneberg, Salli, Stengård, Jansonska odlingarna och Sandudd, äfvensom i sjelfva staden 1 byggnadsföretag, nämligen i Kapellesplanaden.

Allmänna ar-
beten.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här främst den af Byggnadskontoret afgifna berättelsen om dess verksamhet, hvilken är af följande lydelse:

Byggnadskon-
toret.

„Byggnadskontorets ordinarie personal har under året varit oförändrad. Biträdande ingenjörer och ritare hafva anställts, i den mån stadens allmänna arbeten sådant erfordrat, och hafva aflöningarne för desamma påförts antingen kontot: „Extra ingenjör- och ritarebiträden“ eller anslagen för de arbeten, hvilka af dem blifvit utförda.

Byggnader och
lägenheter.

Remonten af *Rådhuset*, omfattande hufvudsakligast vaslagen mellan tredje och vindsvåningen, kunde utföras billigare än i kostnadsförslaget beräknats, på den grund att icke samtliga vasar behöfde ersättas med nya utan armering af en del kunde verkställas.

Uti *Folkbiblioteket* målades stora läsesalen, den östra trappuppgången samt en del af läsesalen i andra våningen, hvarförinnan golf och väggar underkastades nödig uppsättning.

Remonten af *Nya Packhuset* omfattade hufvudsakligast målningsarbeten och utfördes till de beräknade kostnaderna.

Badhuset i Brunnsparken, hvilket nästan årligen underkastas ganska betydande reparationer, blef äfven detta år iståndsatt för det för ändamålet beviljade anslaget, i hvilket dock jämväl kostnaden för anskaffandet af en pulsometer ingick. Denna pulsometer, införskrifven från England för ett pris af Fmk 955: 19, har visat sig synnerligen effektiv, i det att alla samlingskaren i badhuset fyllas af densamma på några minuter.

Förändringen af *Folkskolan vid Kaserngatan N:o 21*, omfattande fullständig ombyggnad af en uthusbyggnad, samt mindre förändringar inom skolbyggnaden, utfördes dels på entreprenad, dels genom Byggnadskontorets försorg. Uthusbyggnadens rifning samt uppmurning och inredning till afträde verkställdes af Byggmästaren Aug. Pettersson för en summa

af Fmk 5,687: —, hvarjemte den oberäknade förändringen af takfallet, nödvändigjord genom ett byggnadsföretag å angränsande tomt N:o 1 vid Norra Magasinsgatan, jämväl öfverlemnades åt herr Pettersson till utförande mot en ersättning af Fmk 786: 30. Kostnaden för de återstående inrednings- och putsnings-arbetena, hvilka verkställes af Byggnadskontoret, uppgick till Fmk 1,445: 44, hvarigenom anslaget öfverskreds med Fmk 932: 44.

Tillbyggnaden till ekonomiebyggnaden å fattiggården utfördes på entreprenad af byggmästaren J. G. Rosenberg, för en summa af Fmk 24,890. I sammanhang härmed utfördes af Byggnadskontoret diverse dränerings- och remontarbeten i den gamla byggnaden, för hvilka arbeten kostnaden belöpte sig till Fmk 2,535: 35.

På grund af under året utaf fästningskommendanten å Sveaborg gjord anhållan, att en *väntningspaviljong*, afsedd för passagerare å ångbåtar anlöpande Sveaborg, skulle uppföras å Slottskajen, beviljade Stadsfullmäktige för ändamålet ett anslag af Fmk 3,450, för hvilken summa paviljongen bygdes på entreprenad af bolaget Sandvikens ångsåg.

För anslaget: *diverse reparationer å Stadens byggnader och lägenheter* utfördes såväl större som mindre, yttre och inre remonter uti samtliga byggnader. Totalkostnaden för desse belöpte sig till Fmk 16,170: 70.

För utvidgning af *Badhusgatan* utanför Skeppsvarfvets område hade, då mark inlöstes för Hamnbanan, jämväl reserverats en jordremsa af 6 meters bredd, hvilken under året införlifvades med gatan sålunda, att en bred och pryddlig promenadväg bildades mellan hamnbanans norra stödjemur och den trädrad, hvilken tidigare stått inpå varfvets område. Anslaget för anläggningen öfverskreds med Fmk 988: 86, hufvudsakligast på den grund att fortsättningen af trottoiren omlades längre än afsedt var.

Anslaget för *diverse reparationer af gator och allmänna platser* öfverskreds med Fmk 2879: 50, beroende derpå att ej allenast ganska vidlyftiga remonter blefvo vidtagna, utan äfven af orsak att gammal fältstensläggning ersattes med prima nubbssten å tvänne särskilda platser, nämligen: fiskförsäljningsplatsen å Salutorget, hvarest beläggningen gjordes vattentät, samt stadens andel af Södra Esplanadgatan midt emot Generalguvernörspalatset.

Nyläggningen af *körbanan norrom Åbo kasern*, för hvilket arbete nödiga medel varit anvisande under en följd af år, kom ändteligen till utförande under sommaren 1894. Till följd af gatans skefhet måste trottoiren längs kasernens norra gräns förläggas högre än körbanan, hvilket

Gator och allmänna platser.

nödvändiggjorde anläggningen af en stödjemur mot gångbanan. Trots detta oberäknade arbete uppstod dock å anslaget en behållning af Fmk 112: 19.

Nyläggningen af *Munkholmsgatan* mellan Docksgatan och Fiskartorget uppskjöts, på Magistratens förordnande, till år 1895.

Kyrkogårdsgatan blef ej allenast planerad utan jämväl macadamiserad, för att undvika de ständigt återkommande remonterna på en planerad, men ostenlagd lifligt trafikerad gata.

Kanaler och af-
loppsdiiken. Förutom diverse underhåll af kloakanläggningarne samt ersättandet af träkanaler med ledningar af glacerade lerrör, utfördes endast tvänne nyanläggningar, nämligen: *kanalen under Kyrkogårdsgatan samt under Qvarnvägen* till Brunnsparkstomten N:o 80. Hvardera utfördes i enlighet med tidigare upprättade förslag samt till beräknade kostnader.

Vägar. Å vägarne verkställdes sedvanligt underhåll, hvarjemte brolocket å d. s. k. Djurgårdsbron ombygdes.

Chausséer. *Östra chaussén* macadamiserades och utvidgades å sträckan mellan Broholmen och villan Fogelvik, hvarjemte spårvägsspåret, hvilket legat i midten af körbanan, förflyttades till det genom utfyllning af det östra diket bildade planet. Till kostnaderna för förflyttningen af nämnda spår bidrog Spårvägsbolaget med 1 mk pr löp. meter spår.

Macadamiseringen af Chaussén genom Djurgården fortsattes med de för ändamålet anvisade medlen. Numera återstår ofullbordad endast sträckan längs Sockerbrukets norra gräns till Vestra Chaussén.

Hamnar. Remont och underhåll å särskilda stadens kajer, broar och klappbryggor verkställdes till sådant omfång, som i förslagen afsetts och de för ändamålet beviljade medlen medgäfvos, på grund hvaraf hvarken nämnvärd brist eller behållning i anslagen kunna antecknas.

Tillbyggnaden till Magasinskajen afslutades med det från föregående år balancerade anslaget, hvarå en behållning af Fmk 45,644: 48 uppstod. Hufvudsakliga orsaken härtill var den, att pålningsarbetet stälde sig betydligt billigare än beräknadt var, derigenom att arbetet utfördes med den för kajbyggnadens räkning inköpta ångpåkranen, hvilken arbetade på ett i allo tillfredsställande sätt.

Omedelbart efter det Magasinskajen blef trafikabel, påbörjades för konto: *Kajbyggnader i södra hamnen* spårläggningen å kajen, hvilken senare på hösten utsträcktes ända till Saluhallen. För samma anslag utfördes jämväl planering af Skatuddens sydvestra del samt dräneringsarbeten å muddrupplagsplatsen derstädes. Af nämnda anslag blef emellertid oanvänd en summa af Fmk 226,680: 13, hvilken balanserades till år 1895.

Af de under denna rubrik upptagna arbetena utfördes genom Byggnadskontorets försorg endast ombyggnaden af planket mot Hesperia park. För att göra detsamma varaktigare utfördes stolparne af kasserade jernvägsskenor, mellan hvilka de af trä tillverkade fälten inpassades. Träarbetet utfördes af firman Sörnäs ånghyfveri och snickeribolag. Planteringar.

Kostnaderna för underhåll af *afstjelpningsplatser, bryggor och prämar* öfverskredos med Fmk 442: 15, hufvudsakligast på grund af de åtgärder, hvilka vidtogos å afstjelpningsplatserna för att möjliggöra en ordnad renhållning och dessinfektering af desamma. De å dessa platser afstjelppta exkrementerna hafva nämligen härintills hopats i mindre högar, placerade här och der öfver hela den disponibla ytan, förorenade marken utan att någon möjlighet till en ordnad afdikning förefunnits. För att förebygga de olägenheter, som häraf kunde uppstå, anordnades afstjelpningen sålunda, att exkrementerna samlades i en enda stor hög, hvilken på alla sidor omgafs af diken utmynnande i en hufvudkanal, hvilken jämväl upptager vattnet från den öfriga, numera väldikade delen af afstjelpningsplatsen. Renhållnings-
väsendet.

Renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar verkställdes enligt samma system som tidigare men med en något reducerad, fast arbetsstyrka. Å anslaget uppstod en ganska betydande behållning af Fmk 6,638: 61, beroende dels af ofvannämnda minskning i arbetsstyrkan, dels af att tillfälliga arbetare vintertid ytterst sällan behöfde anlitas och snösläpningen till hufvudsaklig del blef verkställd af de fast anställda formännen. Anmärkas bör dock, att vintern 1894 var ytterst snöfattig.

Anslaget för *bevattning af stadens centrala gator, chaussées m. m.* öfverskreds med Fmk 3,375: 87, beroende dels af att befuktningen fortgick långt in på hösten, dels af ihållande torr väderlek.

För att möjliggöra befuktningen af stadens mest trafikerade gator, förrän sopningen af desamma verkställes, blef för inköp af 3 st. nya vattenvagnar, en hvar af 1 m³ rymd, beviljad ett anslag af Fmk 3,900.

Då det emellertid vid verkställd profköring visade sig lämpligare att använda vattenvagnar af 0,75 kubikmeters rymd och då dessa kunde erhållas för ett pris af Fmk 750 pr stycke, blef med Drätselkammarens be- gifvande 4 sådana vagnar inköpta. Å anslaget uppstod det oaktadt en behållning af Fmk 874: 35.“

Utöfver det i Byggnadskontorets ofvan intagna berättelse angående stadens allmänna arbeten anförda, må här ännu tilläggas följande:

Afsyning af kommunala sjukhusets nybyggnader och d rsv rdsbyggnaden vid fattiggården.

Sedan Byggnadsnämnden f r kommunala sjukhusets nybyggnader i skilda skrivelser till Drättselkammaren anmält ¹⁾, att de under nämndens uppsigt stående arbeten ²⁾ blifvit slutförda, förordnade Drättselkammaren till afsyning af desamma; och inlemnades ³⁾ till Kammarern i anledning häraf tillkomna syneinstrument, hvilka likväl icke föranledde till några andra åtgärder än utanordnande af de entreprenörerna i enlighet med kontraktens bestämmelser efter arbetenas slutfafsyning tillkommande belopp af entreprenadsummorna, äfvensom skrivelser till Helsov rdsn mnden och Fattigvårdsstyrelsen med underrättelse om resp. byggnaders f rdigblifvande.

Planering af kommunala sjukhusets tomt.

Då af anslaget f r kommunala sjukhusets nybyggnader ännu efter byggnadernas fullbordande återstod f r planeringar af sjukhusets tomt en summa af omkring 12,000 mark, hade Byggnadsnämnden uppdragit åt Stadsträdgårdsmästaren Olsson att till denna planering uppgöra förslag. Som Herr Olssons sålunda tillkomna projekt till vägar och planteringar   kommunala sjukhusets tomt emellertid uppgick till en   17,000 mark ⁴⁾ beräknad kostnad och då mot förslaget möjligen af den utaf Stadsfullmäktige redan tillsatta Sjukhus styrelsen kunde göras anm rknningar, beslöt ⁵⁾ Drätselkammaren, till hvilken ärendet af Byggnadsnämnden hänskjutits, att innan vidare i saken tillgjordes inhemta sagda styrelsens ytt-rande, hvilket äfven föranledde till åtskilliga ändringar ⁶⁾ uti det ursprungliga förslaget, men dock icke hindrade Kammarern att tillåta Stadsträdgårdsmästaren, som senare egde inkomma med nytt förslag, att under Byggnadskontorets tillsyn vidtaga med förberedande arbeten f r planteringarnas iordningställande.

Planering kring d rsv rdsbyggnaden   Fattig-gården.

Byggnadsnämnden f r kommunala sjukhusets nybyggnader hade, jemte anmälan att inspektoren   stadens fattigg rd, Ekonomiedirektören Degerholm  tagit sig att med användande af personalen   fattiggården ombesörja planering och grusning af en v g omkring den ny uppförda d rsv rdsbyggnaden, hos Drättselkammaren hemstält, att till bestridande af härmed förenade kostnader m tte åt Degerholm utanordnas ett belopp af 500 mark; och beslöt ⁷⁾ Drättselkammaren att för ändamålet utanordna åt Herr Degerholm sagda belopp såsom förskott emot redovisningsskyldig-

¹⁾ Drks prot. den 1 mars § 12, den 5 april § 14 och den 17 maj § 29. — ²⁾ 1893 års berättelse pg. 123. — ³⁾ Drks prot. den 15 mars § 9, den 26 april § 9, den 31 maj § 39 och den 5 juli § 15. — ⁴⁾ D:o d:o den 19 juli § 3. — ⁵⁾ D:o d:o den 26 juli § 21. — ⁶⁾ D:o d:o den 9 aug. § 19. — ⁷⁾ D:o d:o den 23 aug. § 11.

het. Vagarbetet blef inom året slutfördt och afgafs derunder äfven ifrågavarande redovisning ¹⁾).

På grund af anmälan ²⁾ från Byggnadskontoret derom, att en mindre del af den till villan N:o 1 i Östra Brunnsparksområdet hörande planteringen behöfde tagas i anspråk för framdragande af den nya trottoiren på östra sidan om Badhusgatan (se pg. 133), beslöt ³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva derom underhandlat ⁴⁾ med egaren af nämnda villa, Senatorn A. I. Fellman, att för ett pris af 2 mark per qvadratfot eller, då arealen af den erforderliga marken rätteligen utgjorde 35,04 qvadratmeter, för en summa i ett för allt 795 mark tillösa staden omförmälda område, härvid medgifvande säljaren det förbehåll, att den minskning villan N:o 1 i Östra Brunnsparksområdet genom ifrågavarande marks afstående komme att undergå, ej skulle inskränka villaegarens rättighet att bebygga villan, för såvidt denna rättighet vore beroende af villaområdets yttinnehåll.

Å Hamnbyggnadsdelegationens vägnar hade Stadsingenjören Norrmén hos Kammaren framställt anhållan om tillstånd att längs hamnbanan med den placering, som angafs å en inlemnad plankarta, uppställa stolpar för telefonledning mellan jernvägsstationen och det för hamnbanan inrättade stationskontoret vid Södra hamnen; och biföll Drätselkammaren till denna anhållan. Kostnaden för ledningen skulle bestridas från anslaget för hamnbanan.

På Helsovårdsnämndens derom gjorda framställning biföll ⁵⁾ Drätselkammaren, att kokhuset vid Södra hamnen, från hvilket inkomsten per år uppgått till cirka 120 mark, men hvarför utgiften, oafsedt remonter, årligen stigit till 100 mark och hvilket hus i hvarje händelse snarligen skulle komma att nedrivas, för att lemna rum för hamnbanans framdragande, för sommaren inreddes till kolera sanitetsstation. Inredningen be- kostades med de af Stadsfullmäktige för kolerafarsotens bekämpande anslagna medel.

Sedan Kommendören för Sveaborgs örlogshamn uti skrifvelse till Guvernören i länet af den 12 November, på de uti skrifvelsen närmare framhållna skäl, anhållit om Guvernörens åtgärd derhän, att kanonen för middagskottens aflossande blefve försedt med tak, beslöt ⁶⁾ Drätselkammaren, som jemte skrifvelse från Magistraten fått emottaga Guvernörens

¹⁾ Drks prot. den 1 nov. § 34. — ²⁾ D:o d:o den 26 april § 18. — ³⁾ D:o d:o den 24 maj § 33 och den 21 juni § 29. — ⁴⁾ D:o d:o den 10 maj § 22. — ⁵⁾ D:o d:o den 12 juli § 22. — ⁶⁾ D:o d:o den 6 dec. § 9.

i ärendet gifna remissresolution, att anmoda Byggnadskontoret att låta uppföra ett provisionellt tak öfver ifrågavarande kanon.

Afstängning af
bryggan vid
stranden af
Hesperia park.

Sedan Byggnadskontoret, med anmälan att den vid stranden af Hesperia park uppförda, staden tillhöriga landningsbryggan vid nyligen verkställd besigtning befunnits vara i ett så förfallett skick, att dess vidare begagnande före undergången remont ej kunde ifrågakomma, anhållit att Drätselkammaren, ifall Kammaren funne skäl dertill, måtte anvisa medel till omordade remont, beräknad till 2,690 mark, enär i årets budget något anslag härför icke fans upptaget, beslöt ¹⁾ Drätselkammaren, efter att från Byggnadskontoret hafva inhemtat, att den ifrågavarande bryggan vore behöflig endast vid de folkfester, som i Hesperia park anställdes, och derföre torde kunna indragas, att någon reparation af bryggan tillsvidare icke skulle verkställas, men Byggnadskontoret beordras att afstänga den, så att densamma icke vidare kunde användas och föranleda till olycksfall.

Rifning af mu-
sikpaviljongen
i Hesperia park.

På Byggnadskontorets förfrågan, huruvida musikpaviljongen i Hesperia park, som, för att till sitt ändamål kunna användas, erfordrade en genomgående remont, borde remonteras eller nedrifvas, beslöt ²⁾ Drätselkammaren, att omförmälda musikpaviljong, hvilken numera vore olämplig på den plats den intog, sedan en del af parken blifvit afskild till skolområde, skulle genom Byggnadskontorets försorg undanskaffas.

Förnyande af
kontraktet an-
gående renhåll-
ningen i Brunns-
parken.

Enär det med hyrkusken Otto Lind afslutade kontraktet angående renhållningen af vägarna i Östra Brunnsparksområdet samt snöskottningen vintertid å Stora allén och vägen längs vestra villaområdet i parken skulle utgå, beträffande snöskottningen den 1 November och i öfrigt med årets utgång, förnyades ³⁾ samma kontrakt på ytterligare tre års tid emot oförändrade vilkor.

Stadsgeodetens
verksamhet un-
der året.

Stadens geodet hade under året deltagit uti följande förrättningar, nämligen: 22 tomtmätningar, 1 afträdessyn, 53 tio- och treårssyner, 70 kontrollsyner, 1 dikessyn, 2 värderingar af villalägenheter, 4 värderingar af upplagsplatser, 5 utpålningar för nybyggnader, 10 gränsutstakningar och 2 byggnadssyner. Af honom hade utfärdats 5 kopior af mätobref, 6 intyg från tomtboken, 4 andra intyg rörande stadens jord och lägenheter samt 2 kopior af situationsplaner och kartor öfver villalägenheter. För Byggnadskontorets räkning hade verkställts särskilda mätningar och kartläggningar samt afgifvits utlåtanden. Bland annat affattades under

¹⁾ Drks prot. den 29 mars § 12. — ²⁾ D:o d:o den 21 juni § 33. — ³⁾ D:o d:o den 15 nov. § 4.

sommaren markerna för Gumtäckts villakomplexer, Hermanstad I och II. På mellantider har Geodeten ordnat det i hans vård lemnade kartaverket och hithörande arkiv.

Beträffande vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har Vattenledningskontoret aflemnat följande berättelse:

	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>	Vattenledningsutvidgning.
„Anläggningen och dess utvidgning:			
Vattenledningens värde vid ingången af år 1894	2,688,315	73	
Inköp af vattentmätare	4,106	—	
Brandposters förseende med vattenaflopp	1,887	43	
En vattenpost vid Vestra Chaussén	1,050	25	
Förbindning af rörsträngar	4,332	50	
En vattenvärmsapparat vid hästbon på Jernvägstorget	699	62	
Vattenledningens utsträckning till villan N:o 80 i Brunnsparcken	1,374	54	
Uppförandet af nya filtra	102,675	68	
Vattenledningens värde vid utgången af år 1894	2,804,541	75	

Antalet uppsatta vattentmätare utgjorde vid årets slut 1,467, hvaraf 8 st. tillhörde resp. konsumenter.

20 st. brandposter försågos med underjordiskt aflopp, för att utan intrång på gatutrafiken kunna låta desamma rinna under stränga vintrar.

En vattenpost i hörnet af Slagtarhusvägen och Vestra chaussén inrättades för att tillgodose särskilda underarrendatorers å villorna Taipale, Strömstens plantage m. fl. enligt deras utsaga trängande vattenbehov. Efter vattenpostens förfärdigande i Februari 1894 har emellertid ingen konsument anmält sig.

Af förut stumt slutande rörsträngar förbundos de under Manègegatan och Norra Kajen, Katrine- och Alexandersgatan, Sofie- och Alexandersgatan, Glo- och Alexandersgatan samt Fredriks- och Andregatan, för åstadkommande af vattencirkulation och förebyggande af frysning i rörnätet.

En vattenvärmsapparat inrättades vid hästbon på Jernvägstorget, liknande de förut befintliga.

En af staden utfärdad förbindelse att utsträcka vattenledningen till villan N:o 80 i Brunnsparcken infriades med ett af Stadsfullmäktige beviljad förskottsanslag å 1895 års arbeten.

Arbetena å nya filtra vidtogs den 2 Januari med bergets aftäckning. Sedan cirka 2,500 m³ jord blifvit undanskaffade, vidtog utsprängningen af 11,000 m³ berg, som på entreprenad utfördes af Stensprängaren *P. J. Svensson* för en sammanlagd kostnad af 41,474 mark 50 penni, och afslu-

tades den 30 Juni. Som nivellör vid detta arbete tjänstgjorde Civilingenjören *E. Hindersson*. Största delen af sprängstenen utfylde i sjön eller användes till stödjemurar omkring filterholmen, hvars areal betydligt förstörades, så att plats för sandupplag och annat material vanns. Filtersanden till ett filtrum inköptes och tvättades. Den gamla tilloppsledningen till filtra af 406 mm diameter bortogs och ersattes med en ny af 584, 533 och 457 mm rör, hvarjemte samtliga rörledningar t. o. m. inre väggen af filtra utfördes. Bassinernas väggar, som genom sprängningen blifvit skadade, iståndsattes med gråsten, murad i cementbruk. Pumpbrunnen äfvensom gafvelväggen i det mellersta filtret betonerades. Med ett af Stadsfullmäktige som förskott å 1895 års arbeten beviljad anslag inköptes bräder och bjelk till taken, som impregnerades med antiseptiska ämnen. Det sålunda uppkomna förrådet representerar ett värde af cirka 13,000 mark, utom den i tabblån anförda summan 102,675 mark 68 penni.

Rörnätets utsträckning.

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1894 framgår af följande tablå:

	584 mm rör	533 mm rör	457 mm rör	406 mm rör	305 mm rör	203 mm rör	152 mm rör	102 mm rör	76 mm rör	51 mm rör	Summa rör	Brandposter	Afströmgångs- Kranar
	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	st.	st.
31 December 1893	—	—	3,668	3,040	8,092	3,126	5,779	28,898	162	1,816	54,581	294	365
Tillkommit år 1894	92	15	15	—	94	3	105	206	8	9	547	2	25
Afgått år 1894	—	—	—	114 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	114	—	—
Summa 31 December 1894	92	15	3,683	2,926	8,186	3,129	5,884	29,104	170	1,825	55,014	296	390

Rörnätets medeldiameter $\left(= \frac{\sum l d + l_1 d_1 + \dots}{\sum l + l_1 + \dots} \right)$ är = 184,2 mm.

Vid slutet af år 1894 funnos i bruk staden tillhöriga 4 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, af hvilka 3 med vattenvärnningsapparater, 7 st. dricksvattenkastare, 6 st. vattenafhemtningsposter för betalande konsumenter, 13 st. vattenposter för gatubevattning, 32 d:o för trädgårdsbevattning samt 1 st. hydraulisk hiss och 4 st. provisionella fribrunnar. Af stadens hus voro 20 försedda med vattenledning.

¹⁾ Från den gamla tilloppsledningen till filtra.

Förvaltning, drift, underhåll och diverse.

Vattenlednings
förvaltning
och drift.

År 1894	Fmg.	pi.	Fmg.	pi.
<i>Vattenledningskontoret.</i>				
En ingenjör, arvode	6,900	—		
En bokhållare, d:o	2,400	—		
Expenser	1,710	45	11,070	45
<i>Vattenuppfördringen.</i>				
En förste maskinist, arvode	2,400	—		
En andre d:o d:o	1,154	17		
En putsare d:o	804	08		
Eldare och handtlångaredagsverken	227	50		
Ved, olja, trassel och diverse	3,402	58		
Remont och underhåll af gamla pumpverket	2,460	07		
Remont och underhåll af ångpumpverket	939	55	11,387	95
<i>Filtreringen.</i>				
En filterförman, arvode	1,200	—		
Isning af filtra	1,367	05		
Skumning af d:o	2,459	80		
Sandtvättning, kärning och påfyllning	2,571	57		
Remont af filterbassinerna	1,605	44		
d:o af arbetsredskap och diverse	500	—		
Ved till eldning af renvattenshuset	150	—	9,853	86
<i>Rörnätet.</i>				
En rörmästare, arvode	3,000	—		
Skötsel af brand- och vattenposter	2,294	74		
Remont och underhåll af rörnätet	1,950	27		
Remont och underhåll af brandposter, afstängningskranar och vattenposter	3,764	30	11,009	31
<i>Vattenborgen.</i>				
En reservoirvakt, arvode	420	—		
Diverse underhåll af samt ved till vaktstugan, rengöring af vattenborgen, m. m.	693	75	1,113	75
<i>Vattenmätare.</i>				
Reparation och justering af vattenmätare	1,573	52		
Afläsning af vattenmätare och resultatens sammanställning . .	5,918	65	7,492	17
<i>Pumphus, vattenrännor och hägnader.</i>				
Stakett omkring norra vedplanen i Gammelstaden	1,500	—		
Diverse underhåll och remont	2,556	62	4,056	62
Transport	—	—	55,984	11

	Transport	—	—	55,984	11
<i>Diverse.</i>					
Mätningar och undersökningar för utvidgningar		1,175	65		
Brandförsäkringspremier, utskylder till Helsinge kommun och telefonafgifter m. m.		1,526	10		
Drift och skötsel af vattenvärmsinrättningarna vid hästhoarna		1,637	82		
Arrende för skyddsområde vid Vanda å		450	—		
Kostnader för distribuering af debetsedlar		247	67		
Diverse kostnader		600	—	5,637	24
<i>Verkstaden.</i>					
En verkmästare, arvode		2,000	—		
Hyra för verkstadslokal och magasin		2,644	—		
Dagsverken för privata arbeten		8,993	26		
Material för d:o		19,612	78		
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap		1,018	40		
Diverse kostnader		301	25	34,569	69
	Summa	—	—	96,191	04

Vattenledningskontoret.

Utgifterna under denna titel inbegripa aflöningar och expenser för tillsynen öfver vattenledningens utvidgning, drift och förvaltning, äfvensom för uppdebiteringen af vattenafgifter och utförda verkstadsarbeten. Bland kontorsarbetena hafva förekommit: 203 skrivelser och andra skriftliga expeditioner, 134 bref, cirka 4,700 debetsedlar för förbrukadt vatten samt 1,271 räkningar för af verkstaden utförda arbeten.

Vattenledningsingenjören åtnjöt af helsoskäl tjänstledighet ifrån den 20 Oktober till den 20 December, under hvilken tid hans tjänst förestods af Civilingenjören *E. Hindersson*.

Vattenuppfordringen.

Vattenuppfordringen under år 1894 utgjorde 1,364,537 m³ och var 240,179 m³ eller cirka 15 % mindre än år 1893. Ångpumpverket användes under 285 timmar i och för möjliggörande af turbinrännans remont. Å maskineriet förekommo endast löpande remonter samt putsningsarbeten.

Uppfordringskostnaden per m³ vatten utgör inalles 0,833 penni.

Vattenuppfordringens storlek under de skilda månaderna och dagarna af året framgår af följande tablå och bilagda grafiska tabell N:o I.

Pumpverket arbetade enligt nedanstående tablå:

Pumparnas
verksamhet.

Månad	Gamla pumpverket				Ångpumpverket			Summa m ³
	Pumpen N:o	Antal tunnar	Antal slag	Antal m ³	Antal tunnar	Antal slag	Antal m ³	
Januari	I	360	265,923	} 104,917	—	—	—	104,917
	II	336	250,793					
Februari	I	317	231,529	} 93,311	—	—	—	93,311
	II	321	228,275					
Mars	I	337	251,326	} 104,283	—	—	—	104,283
	II	353	262,925					
April	I	354	288,840	} 117,073	—	—	—	117,073
	II	349	288,141					
Maj	I	373	310,436	} 122,118	—	—	—	122,118
	II	350	290,947					
Juni	I	344	286,538	} 118,126	—	—	—	118,126
	II	363	295,883					
Juli	I	222	188,068	} 75,692	285	327,329	50,736	126,428
	II	221	184,906					
Augusti	I	360	301,926	} 127,651	—	—	—	127,651
	II	395	327,847					
September	I	354	296,882	} 117,938	—	—	—	117,938
	II	348	284,064					
Oktober	I	371	296,573	} 117,422	—	—	—	117,422
	II	371	281,779					
November	I	351	275,932	} 111,724	—	—	—	111,724
	II	332	274,676					
December	I	322	239,694	} 103,546	—	—	—	103,546
	II	362	271,422					
Summa	—	8,166	6,475,325	1,313,801	285	327,329	50,736	1,364,537

Vattenuppfordringen i dygnet utgjorde i medeltal 3738,4 m³, (= 43,3 L. i sekunden), i maximum den 4 Augusti 6640 m³ (= 76,9 L. i sekunden) och i minimum den 25 December 1660 m³ (= 19,2 L. i sekunden).

Medelkostnaden för filtrernas isning utgjorde 66 penni, för deras skumning 1 mark 19 penni, för sandtvättning, kärning och påfyllning 1 mark 24 penni, allt per kvadratmeter total filteryta och år. Hela filteringskostnaden utgör per kvadratmeter filteryta och år 4 mark 76 penni och per kubikmeter vatten 0,722 penni.

Filtreringen.

Rensning af filtra verkställdes 44 gånger, såsom närmare framgår af följande sammanställning:

Rensade filterbassiner	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
N:o I	1	—	—	3	1	3	1	1	2	1	2	—
” II	1	—	1	2	2	2	1	2	1	1	2	1
” III	—	—	1	2	2	2	—	2	1	2	1	1

Jemte filtrerad vatten uppumpades ofiltrerad ifrån den 3 till den 6 April, då filterna i följd af ovanligt slammigt vatten stoppade. Ifrån den 21 Juni till den 15 Juli levererades endast ofiltrerad vatten, då tilloppsledningen till filtra under denna tid omlades.

Rörnätet.

Å rörnätet reparerades 10 läckor eller en på hvarje 5,5 kilometers rörlängd. Större remontarbeten å 61 brandposter och afstängningskranar utfördes, mindre nästan dagligen. Partiella afstängningar i följd af reparationer och utvidgningar egde rum 56 ggr. Skötsel af brandposterna under vintern kostade per år och stycke i medeltal 7 mark 75 penni. Rörnätet spolades under året 30 ggr. mer eller mindre fullständigt. Totala underhållskostnaden för rörnätet och dess tillbehör stiger till 200 mark 11 penni per kilometer rörlängd och till 0,807 penni per m³ vatten.

Vattenborgen.

Vattenborgen rengjordes 3 ggr. vid hvilka tillfällen vattenståndet var 0. Eljes har lägsta vattenståndet (den 13 September) utgjordt 2,1 m., motsvarande ett kubikinnehåll af 1,000 m³.

Antalet reparerade, rengjorda och justerade vattenmätare utgjorde 424 eller c:a 29 % af totala antalet. Under året verkställdes c:a 17,600 särskilda afläsningar af vattenmätare för en kostnad af 5918 mark 65 penni, incl. uppgifternas sammanställande. Totalkostnaden för vattenmätarna utgjorde per år och stycke: 5 mark 11 penni för underhåll och afläsning, 10 mark 14 penni ränta och amortisation, eller inalles 15 mark 25 penni. De influtna vattenmätarhyrorna åter utgöra 11 mark 93 penni per år och stycke i medeltal.

Pumphus, vattenrännor och hägnader.

Staketet omkring norra vedplanen i Gammelstaden, som var nedruttnadt, ersattes med ett nytt. Mellantaket i nya pumphuset, som gistnat så, att takfyllningen började rinna ned på maskinerna, förhyddes ofvantill med asfaltfilt. För öfrigt förekom endast vanlig löpande remont.

Diverse.

Kostnaden för vattnets uppvärmning i hästhoarna steg till 1,637 mark 82 penni, hvaremot inkomsterna utgjorde endast 1,393 mark 76 penni och förlusten, som uppstod genom den mycket litet anlidade hästhon å Jernvägstorget, 244 mark 6 penni, förutom kostnaden för det utdelade vattnet.

Verkstaden.

Verkstadens omsättning var 64,412 mark 66 penni mindre än år 1893. Totala driftkostnaden utgjorde 34,567 mark 69 penni, bruttoinkomsten 35,375 mark 24 penni. En specialkalkyl för endast privata arbeten (enligt samma grunder som i föregående årsberättelser, men denna gång i anseende till det obetydliga beloppet utelämnad) gifver ingen nämnvärd nettovinst till resultatet, en naturlig följd af den minskade omsättningen.

Beträffande vattenledningskontorets arbeten under år 1894 må ännu nämnas, att antalet dagsverkare steg i minimum till 54, i medeltal till 131 och i maximum till 239, samt att antalet personer med månadslön utgjorde 7.

Priset för hvarje m³ vatten ställer sig på följande sätt enligt i det föregående lemnade uppgifter: Priset per m³
vatten.

	Penni.
Om endast pumpningskostnaden toges i betraktande	0,835
Om härtill lägges kostnaden för filtrering	1,557
Om härtill lägges kostnaden för röretskötsel och underhåll	2,364
Om härtill lägges kostnaden för vattenledningens administration	3,175
Om härtill lägges kostnaden för vattenmätare	3,724
Om härtill läggas öfriga kostnader (utom verkstaden)	4,516
Om härtill lägges 5 % ränta å anläggningskapitalet	14,792
Om härtill lägges 1 % afskrifning af anläggningskapitalet	16,848

Inkomsten för vatten framgår af följande sammanställning:

		Inkomsten per m ³ vatten.
Influtna vattenavgifter	231,248: 81	
Förhöjning för sentida betalning	858: 51	232,107: 32
Vattenmätarhyror	— —	17,495: 50
Summa	— —	249,602: 82

hvilket utgör per m³ vatten 18,292 penni, hvadan nettoinkomsten för hvarje uppfordrad m³ vatten blifver 1,804 penni.

Inkomsten för vatten och mätare var 5,835 mark 40 penni högre än under föregående år.

Antalet anslutningar var vid årets slut 1,220 eller 13 mera än under föregående år.

Den uppdebiterade konsumtionen fördelar sig på följande sätt på de skilda stadsdelarna: I — 115,898 m³, II — 139,962 m³, III — 55,846 m³, IV — 145,730 m³, V — 108,531 m³, VI — 44,224 m³, VII — 55,159 m³, VIII — 8,323 m³, IX — 6,938 m³, utom staden — 123,276 m³, eller i alls 803,887 m³. För hvarje försäld m³ vatten inflöt i medeltal 28,873 penni eller om mätarehyror inberäknas 31,049 penni. Under året beviljade reglementsenliga rabatter och afkortningar å vattenavgifter motsvara ett belopp af 9,059 mark 81 penni. Konsumtionen.

Emedan den uppfordrade vattenmängden utgör 1,364,537 m³ och den försälda 803,887 m³, återstå såsom gratis utdelade 560,650 m³, efter ett enhetspris af 16,848 penni, motsvarande ett penningebelopp af 94,453 mark

31 penni, utgörande vattenbehovet för bevattning af gator och planteringar, eldsläckning, stadens pissoirer, afträden, hästhoar och fribrunnar, för stadens allmänna arbeten och i stadens hus.

Den nya vattentaxans följer.

Emedan året 1894 var det första, under hvilket vattenledningsverket efter komplett genomförande af det nya debiteringssättet enligt mätare arbetade under normala klimatiska förhållanden, torde en jämförelse emellan nämnda år och 1890, det sista, då valfrihet emellan debitering efter rum och mätare existerade, icke sakna intresse. Man finner (jmf. bilagda grafiska tabell N:o II) att antalet konsumenter ökats med 131, den dagliga vattenförbrukningen minskats med 96 m³, bruttoinkomsten (utom verkstaden) minskats med 7,973 mark 97 penni och underhålls- samt driftkostnaden (utom verkstaden) minskats med 1,680 mark 85 penni, oaktadt vattenledningsverket under åren 1891—1894 utvidgats för en kostnad af c:a 420,000 mark, hvarigenom underhålls- och driftkostnader uppkommit, som icke ega sin motsvarighet under år 1890.

En förebråelse, som upprepade gånger riktats emot det nya vattenledningsreglementet, är dess förmenta olämplighet i sanitärt afseende med hänsyn till de afstängningar af privata servisleddningar, som ega rum i följd af bristande liqid för vattenafgifter och utförda arbeten. Att detta förhållande emellertid saknar praktisk betydelse, framgår deraf att, oaktadt antalet utfärdade räkningar år 1894 utgjorde c:a 6,000, endast 19 af dessa eller c:a $\frac{1}{3}$ % behöfde indrivas genom afstängning, naturligtvis i följd af resp. konsumenters eget förvållande. I sjutton fall hafva afstängningarna, vanligen inom 1 å 2 dygn, ledt till åsyftadt resultat, så att endast två konsumenter, hvilkas ledningar blifvit afstängda, fortfarande stå i skuld för 652 mark 72 penni.

M å n a d	Maximum m	Medeltal m	Minimum m
Januari	+ 0,60	+ 0,25	+ 0,15
Februari	+ 0,40	+ 0,28	+ 0,19
Mars	+ 0,75	+ 0,30	+ 0,13
April	+ 1,21	+ 0,80	+ 0,35
Maj	+ 0,54	+ 0,19	+ 0,04
Juni	+ 1,06	+ 0,42	+ 0,14
Juli	+ 0,33	+ 0,17	+ 0,02
Augusti	+ 0,40	+ 0,24	+ 0,12
September	+ 0,22	+ 0,14	+ 0,06
Oktober	+ 0,51	+ 0,16	+ 0,08
November	+ 1,27	+ 0,56	+ 0,21
December	+ 0,50	+ 0,28	+ 0,20
För hela året 1894	+ 1,27	+ 0,32	+ 0,02

Islossningen inträffade den 6 April.“

Öfriga berättelsen åtföljande statistiska uppgifter äro återgifna uti de längre fram följande tabellbilagorna.

I sammanhang med berättelsen om stadens vattenledning må här ännu tilläggas följande.

Emedan det stundom inträffat, att process blifvit följden af någon enligt en vattenkonsuments förmenande oriktig debitering, hemställde Vattenledningskontoret att vid framdeles skeende mätareprofningar, der så nödigt finnes och konsument sjelf icke önskar anlita den af Magistraten till sakkunnig person jemlikt § 22 mom. 3 af vattenledningsreglementet utsedde person, Ingeniören J Forsman, som för dylik förrättning har att af konsumenten i stadgdadt arvode uppbära 8 mark, få såsom vittne å Vattenledningskontorets sida tillkalla samme Ingeniör Forsman och från anslaget: „reparation och justering af vattenmätare“ bestrida hans arvode. Och fann Drätselkammaren så mycket mera skäl att godkänna¹⁾ denna framställning, som antalet dylika mätareprofningar uppgafs icke pläga öfverstiga 10 om året.

Vittne vid vattenmätareprofning.

Angående arbeten under år 1894 rörande stadens planteringar har Stadsträdgårdsmästaren afgifvit följande berättelse:

Stadens planteringar.

„Under året ha arbetena i stadsplanteringarna varit betydligt mindre än under de tre föregående åren, emedan så ringa anslag för nyanläggningar blifvit beviljade, nämligen för trädskolornas utvidgning 2,000 och för strandskoningen omkring dammen i Kajsaniemi 1,500 samt för plantering af träd invid skolhuset vid Folkskolegatan 500 mark.

Anslag för nyanläggningar.

Medlen, som anslagits för trädskolornas utvidgning, ha användts för att iordningsställa det å Kampmalmen belägna jordområde, som benämnes Junkarskolans plantage. Jorden, som här förut användts till odling af köksväxter, hade icke tillräckligt djuplek för uppdragning af trädskolealster samt var därtill på en del ställen vattensjuk, hvarför en grundlig dränering och djupgrävning måste företagas för att få densamma fullt lämplig för det afsedda ändamålet. Sålunda blefvo å hela området utlagda 572 löpande meter täckdiken samt marken omarbetad till en djuplek af 60 cm, med undantag af en mindre del längst väster ut, som påfylles med jord. Sedermera utplanterades därstädes 146 st. träd, 1,300 st. buskar samt 500 ek- och 500 granplantor. Å den öfriga delen, som påfördes gödsel, utsattes potatis och kålrotsplantor för att få jorden, som var i mera

Trädskolorna.

¹⁾ Drks prot. den 2 aug. § 17.

rätt tillstånd, bättre beredd. Dessa alster bortsålades sedermera och inbringade till stadskassan 35 mark. Anslaget kom till följd af oförutsedda omständigheter att öfverskridas med Fmk 10,03.

Strandskonin-
gen af Kajsaniemi
damm.

Strandskoningsarbetet i Kajsaniemi utfördes af Byggnadskontoret, och de medel, som därutöfver voro disponibla, användes för anläggning af promenadgångar mellan Vilhelmsbad och stora körvägen samt för planering af gräsplanen närmast omkring dammen; dock blef denna af brist på medel icke i sin helhet färdig, utan delvis endast afjämnad och insädd med gräsfrö. Genom ofvannämnda afbrott i planeringsarbetet uppstod en behållning af Fmk 2,19.

Underhåll i Kaj-
saniemi park.

De öfriga arbetena, som utfördes i parken, utgjordes af de vanligen förekommande, såsom gångarnas städning, grässets afskärning och bortkörning samt vården af träd och buskar, rensning af dammarne m. m.

Plantering af
skolhustomten
vid Folkskole-
gatan.

Anslaget 500 mark för plantering af träd å skolhustomten vid Folkskolegatan var något för knapt tilltagit, emedan på flere ställen, där träden skulle plaseras, stöttes på bärg, som måste undansprängas, hvilket fördyrade arbetets utförande. Af denna anledning öfverskreds anslaget med Fmk 30,03. Någon lämplig jord fans ej häller att tillgå vid planteringen, utan blef jag nödgad att härtill använda det vid Edesviken förmltnade afskrädesupplaget, hvilket nog torde komma att invärka mindre fördelaktigt på växtligheten å nämnda plats under det första året.

Öfrigt under-
håll.

För underhåll af stadens samtliga parker och planteringar beviljades för 1894 ett anslag af endast 35,000 mark. På grund af planterings ständiga utvidgning och tillväxt, erfordras för hvarje plats, som tillkommit, medel äfven för densammas underhåll. Detta blef dock icke förhållandet under år 1894. Oaktadt en större del af Observatoriibärgen blifvit planerad och planterad, nedsattes såsom känt anslaget från 42,000 mark, hvilken summa beviljats för år 1893, till ofvannämnda belopp. Till följd af en sådan betydlig minskning af anslaget kunde naturligtvis icke någon nämnvärd vård egnas åt gräsplanerna å ifrågavarande område, utan inskränktes arbetena till det minsta möjliga, hvilket nog kommer att medföra ganska dryga kostnader, då platsen åter skall försättas i bättre skick.

Den mot Badhusgatan vettande delen af nämnda berg egnades ungefär samma skötsel och vård som under föregående år, nämligen gräsväxtens afklippande med maskin och bevattning, då sådan var behöflig för att hålla den i ett prydligt skick. Äfven gräsplanerna i Brunsparken behandlades af ofvannämnda orsak på samma sätt som först nämnda del af Observatoriibärgen. Endast den del inom inhägnaden, som är belägen

söder om Brunnshuset samt planerna norr om det samma, närmast intill allén, der blomstergrupperna äro plaserade, kliptes med maskin. Den sistnämnda delen dock endast några gånger. För öfrigt afskars gräset med lie; men ogräset måste sålunda få fortsätta sin för gräsväxten förödande verksamhet.

Skvärer och esplanader fingo samma skötsel och vård som under föregående år. Sålunda insåddes gräsplanerna på våren med gräsfrö, som täcktes med mylla samt kliptes med maskin och bevattnades vid torr väderlek. Städning af gångar och promenader verkställdes dagligen under vår- och sommarmånaderna. Äfven utfördes beskärning af träd och buskar på härför lämpliga tider.

Hvad blomsterplanteringarna beträffar, hade den förändring införts, att blommande växtsorter till största delen användes i stället för bladväxterna under föregående sommar, och uppgick antalet växter, som utplanterades i stadens planteringar, till 34,300 st. exemplar.

I växthusen och kasterna förvarades under vintern 24,970 st. växter, deribland 12,713 st. Agaver och Kakteer, som framdeles, då de hunnit behörig storlek, komma att blifva till stor brydnad för stadsplanteringarna.

Växthusen.

Af blomsterlökar utsattes på hösten 12,500 st. för blomning nästkommande vår.

Träd och buskar utplanterades under året, dels för komplettering af utdöda sådana, dels för utfyllning och afjemning af äldre partier, de förra till ett antal af 96 och de senare till 284 st.

Komplettering af träd och buskar.

För underhåll af hägnader var anslagit 1,000 mark, hvaraf användes Fmk 963:06 till inköp af jernstängselkäppar jemte dessas målning äfvensom till stängseltråd, hvartill kom kostnaden för hägnadernas anbringande och underhåll m. m. På anslaget uppstod en behållning af Fmk 36:94.

Hägnader.

För inköp af träd och buskar hade anslagits Fmk 1,500, hvaraf emellertid användes endast Fmk 1,201:27, på grund af att förråden i stadens egna trädskolor kunde i högre grad anlitas, än hvad som kunnat på förhand beräknas. Sålunda uppstod å anslaget en behållning af Fmk 298:73.

Inköp af träd och buskar.

Utom ofvannämnda i stadens budget observerade arbeten hafva jämväl utförts betydande planeringsarbeten å Maria sjukhusets område, hvilka planeringar torde komma att afslutas under år 1895.

Planteringar å Maria sjukhusets tomt.

Det antal arbetare, som af mig i och för ofvan nämnda arbetens utförande under året anstälts, har under tiden November—Mars växlat mellan 5 och 18 samt under tiden April—Oktober mellan 18 och 79 personer.“

Antal arbetare.

Den för tillsyn öfver stadens skogskulturer anlitade forstmannen, Forstkonduktören Tingren har öfver sin verksamhet under året afgifvit följande berättelse:

Skogssådd och plantering.

„Sedan Gumtäckts egendom blifvit af staden inköpt och densamma underlydande skogsmarker befunnits innefatta en mängd kalmarker, har hufvudintresset riktats på uppdragande af skog å dessa kalytor. Då emellertid arrendatorn af egendomen berättgats att uppbryta stubbar å samtliga skogsmarker, har endast å mindre arealer kultur nu kunnat ifrågakomma. Sedan dessa ytor blifvit behörigen rensade och skogsogräset — al- och videuppslag — bortrödjats, utsattes från plantskolan 45,300 tallplanter under våren.

Inom stadens öfriga skogsmarker hafva *hjelpkulturer* utförts på sådana ställen, der gräsväxten förqvåft en del genom sådd uppdragna planter. Sålunda har inom Grejus andelen utplanterats 8,350 tallar och 7,825 granar, inom Mejlans 5,575 tallar och 4,950 granar samt i Djurgården 2,400 tallar och 155 *pichta* granar, hvarförutom vid vägen till Fölisön utsatts 75 *pichta* granar. Dessa sistnämnda planter hade requirerats från skogsinstruktören A. B. Heikel i Nyslott. Inalles har under året utsatts 74,630 planter.

I plantskolan har under året utsatts 2 kilogram tallfrö, hvarjente omskolnings- m. fl. arbeten der utförts. Densamma innehåller nu, förutom lärkträds, cembra, *pichta* m. fl. ädlare trädplanter omkring 100,000 tall samt 30,000 granplanter.

Särskilda rödning och hjelpgallrings arbeten m. m. hafva också nu verkstälts, ehuru i jembörelsevis mindre skala än härförinnan.

Tvåne skogseldar hafva under sommaren utbrutit, den ena inom Backas skogen, den andra inom villaområdet Malm. De blefvo dock genast släckta och hafva ej vållat nämnvärd skada.

Utgifterna under sommaren belöpa sig till följande summor:

För plantskolan	<i>Tmg</i>	91: 80
„ skogsplantering	„	306: 80
„ skogsrödning	„	115: 50
„ öfriga arbeten.	„	231: 05
	Summa <i>Tmg</i>	745: 15

derifrån afgår för försälda planter från plantskolan 54 mark“.

Drätselkammaren har vidtalat ¹⁾ Forstkonduktören Tingren att äfven

¹⁾ Drks prot. den 22 nov. § 20.

för år 1895 hafva tillsyn öfver stadens skogskulturer och om fortgången af desamma till Kammaren afgifna berättelse.

Slutligen må här intagas nedanstående, af arbetschefen för Hamnbanebyggnadens kostnad. Hamnbanebyggnadens kostnad.
 byggnad till och med år 1894.

	År 1893	År 1894	Summa
	<i>Fr. f.</i>	<i>Fr. f.</i>	<i>Fr. f.</i>
Löner och arvoden åt styrelsen	8,310 —	480 —	8,790 —
Inspektör och experter	7,656 51	— —	7,656 51
Löner och arvoden åt ingenjörer	42,582 99	— —	42,582 99
” ” ” ” byggmästare	45,738 86	2,266 80	48,005 66
Hushyror	4,200 —	— —	4,200 —
Eldning, belysning och renhållning	2,918 64	— —	2,918 64
Kontorsböcker, tabeller, tryckalster	1,006 10	— —	1,006 10
Rit- och skrifmaterialier	1,013 10	— —	1,013 10
Resor och beskickningar	250 45	— —	250 45
Telefon-, telegram och postporto	633 72	— —	633 72
Annonser & renskrifningar	372 78	— —	372 78
Diverse utgifter	1,161 65	— —	1,161 65
Inlösen af mark	106,152 13	— —	106,152 13
Inlösen och flyttning af hus	8,456 20	— —	8,456 20
Ersättning åt jordegare för olägenheter & skador	81,604 86	212 80	81,817 66
Stakning, affattning & pliktning	3,797 14	— —	3,797 14
Rödning	12 50	— —	12 50
Jordschaktning	126,800 81	1,330 73	128,131 54
Jord från afloppsdiken	262 80	— —	262 80
Omläggning af kloaker	15,494 37	195 05	15,689 42
D:o af vattenledningar	14,679 36	— —	14,679 36
Berg ur sido- och afloppsdiken	4 80	— —	4 80
D:o „ banans skärningar	272,749 62	5,679 28	278,428 90
Större jordstenar	1,792 94	— —	1,792 94
Stödjemurar	297,837 64	250 —	298,087 64
Nubb- och fältstensläggning	1,388 64	— —	1,388 64
Revetering mot ballastbank	20,938 26	— —	20,938 26
Torfbeklädnad	4,156 25	— —	4,156 25
Dränering	3,159 72	— —	3,159 72
Afloopstrummor	308 90	— —	308 90
Vägöfverfart till Skeppsvarfvet	6,162 88	847 77	7,010 65
D:o vid Fredriksgatan	15,160 05	1,392 87	16,552 92
D:o „ Lappviksgatan	16,507 69	1,392 87	17,900 56
Tunneln invid Brunnsparken	39,001 23	— —	39,001 23
Sandviks moln	305,713 79	17,881 36	323,595 15
Svängbron å Sandviks moln	25,720 08	874 72	26,594 80
Vågbrytaren vid Sandholmen	3,741 32	— —	3,741 32
Transport	1,487,448 78	32,804 25	1,520,253 03

	Transport	1,487,448 78	32,804 25	1,520,253 03
Ballastering		50,464 23	—	50,464 23
Uppköpta sleepers		7,297 —	—	7,297 —
Justering etc. af sleepers		630 48	—	630 48
Transport af sleepers		1,074 25	—	1,074 25
Uppköpta skenor		90,062 77	—	90,062 77
D:o bindningsskenor		3,375 —	—	3,375 —
D:o skrufbultar		868 63	—	868 63
D:o bottenplåtar		1,923 75	—	1,923 75
D:o skenspik		2,229 50	—	2,229 50
Kompletta vaxlingar		907 64	—	907 64
Lössning, lastning & transport af skenor		2,619 63	—	2,619 63
Skenspikning		2,497 90	—	2,497 90
Spårstopning		4,628 08	3,517 30	8,145 38
Jernbarriärer		1,335 46	—	1,338 46
Träbarriärer		6,820 30	—	6,820 30
Öfvergång vid Fabriksgatan		270 32	—	270 32
D:o „ Skepparegatan		83 —	—	83 —
Vestra Chausséns ombyggnad		228,259 95	—	228,259 95
Uppfart till Badhusgatan		93 40	—	93 40
Diverse planeringar		3,895 15	—	3,895 15
Öfvergångar i Brunnsparken		30 —	8,357 20	8,387 20
Läkarearvoden		374 —	—	374 —
Diverse sjukvårdskostnader		5,848 42	1,015 —	6,863 42
Mätninginstrument		1,503 —	—	1,503 —
Kontorsinventarier		1,019 56	—	1,019 56
Byggnadsmaterialier, maskiner & redskap		119,405 62	—	119,405 62
Diverse byggnadsmaterialier		307 81	—	307 81
Semaforer och signaler		—	2,335 18	2,335 18
Diverse		—	12,465 03	12,465 03
	Summa <i>Tmf.</i>	2,025,276 63	60,493 96	2,085,770 59

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Stadskassans
utgifter och
inkomster.

Alla upplysningar beträffande stadens utgifter och inkomster under år 1894 samt jemförelser emellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet äfvensom uppgift om stadskassans ställning vid årets utgång erhållas från härför uppgjorda, längre fram ingående tabellbilagor.

Stadens lösa
inventarier.

Genom införskaffande från de skilda nämnderna af uppgifter om de förändringar i stadens lösegendom, som timat under året, har inventariiboken öfver samma lösegendom kompletterats och meddelas sammandrag af nämnda bok längre fram bland tabellbilagorna.

Inventeringar af
stadskassan.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje kvartal försiggått i föreskrifven ordning, lika-

som ock vid de extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvenne Kammarens ledamöter, hafva några skäl till anmärkningar icke förekommit.

På grund af Stadsfullmäktiges derom fattade beslut ¹⁾ hade Drätselkammaren redan den 18 December 1893 med Nordiska Aktiebancens för handel och industri härvarande kontor afslutat kassakreditivkontrakt å 200,000 mark ²⁾ och afslötos ³⁾ med samma kontor tvenne enahanda kontrakt, hvardera å 200,000 mark, den 1 Februari och den 1 Mars, under vilkor om erläggande af $\frac{1}{2}$ % inskrifningsafgift och $5\frac{1}{2}$ % årlig ränta å uttagna belopp, hvilken ränta skulle inbetalas halfårsvis i Januari och Juli månader. Stadens största skuld på samtliga dessa tre kassakreditiv utgjorde emellertid endast 500,000 mark, hvilket förhållande inträffade den 14 April.

Sedan i Drätselkammaren anmälts, att Finlands Bank gjort anbud på öfvertagande af 13 st. utaf partialförskrifningarna å 25,000 mark af 650,000 marks lånet ⁴⁾ samt Justitierådmannen E. Schybergson förbundit sig att öfvertaga återstående 13 st. partialförskrifningar, beslöt ⁵⁾ Kammararen godkänna de gjorda anbuden och ett uppsatt förslag till text för ifrågavarande förskrifningar.

Efter det Drätselkammaren rörande upptagande af ett lån, hvarigenom de till betäckande af köpeskillingen för Gumtäckte egendom upptagna lån från Föreningsbanken i Finland till 375,000 mark samt af Godsegaren Hj. von Bonsdorff till belopp af 125,000 mark kunde på fördelaktigare vilkor ⁶⁾ omsättas, bedrifvit underhandlingar med Skandinaviska Kredit Aktiebolaget i Stockholm och detta bolag förklarar sig villigt att försträcka Helsingfors stad 187,500 mark den 1 November, 187,500 mark den 1 December och 125,000 mark den 1 Februari 1895 eller tillsammans 500,000 mark mot Kammarens reverser, löpande med $4\frac{3}{4}$ % årlig ränta samt betalbara tre månader efter å någondera sidan skedd uppsägning, som ej finge ega rum tidigare än ett år efter förbindelsens utfärdande, såvida icke Helsingfors stad dessförinnan upplagt ett obligationslån, i hvilket fall lånebeloppet kunde gäldas med obligationer efter en vid obligationslånets uppläggande aftalad kurs, beslöt ⁷⁾ Drätselkammaren antaga

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 70. — ²⁾ D:o d:o pg. 147. — ³⁾ Drks prot. den 1 feb. § 24 och den 1 mars § 27. — ⁴⁾ Se pg. 55. — ⁵⁾ Drks prot. den 10 maj § 23. — ⁶⁾ 1893 års berättelse pg. 71. — ⁷⁾ Drks prot. den 20 sept. § 30.

det gjorda anbudet uppå deri framställda villkor; och lyftades ¹⁾ de två förstnämnda lånebeloppen ännu under årets lopp på ofvanskrifna dagar samt liqviderades motsvarande belopp å skulden till Föreningsbanken, som förbundit sig att redan då, oaktadt den för lånet fastställda uppsägningstiden tilländaginge först den 1 Februari 1895, emot en provision af $\frac{1}{16}$ procent emottagna nämnda afbetalningar å lånet.

Utlottning af
obligationer.

Vid den 1 November 1894 verkställd utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolution af den 17 Maj 1876, den 4 Augusti 1882 och den 26 Mars 1892 upptagna vattenlednings-, nybyggnads- och reglerings- samt $4\frac{1}{2}$ ‰ obligationslån, utföllo följande nummer till inlösen: ²⁾

Vattenledningslånet af 1876.

Serien Litt. A. N:ris	5, 143, 214, 336, 361, 363.
„ „ B. „	152, 213, 221, 240, 245, 265, 317, 350, 437, 672, 713, 731, 756, 898, 900, 1041, 1075, 1330, 1431.
„ „ C. „	3, 268, 276, 344, 364, 477, 494, 820, 835, 853, 890, 896, 979, 1109.

Nybyggnads- och regleringslånet af 1882.

Serien Litt. A. N:ris	15, 52, 90, 144.
„ „ B. „	14, 17, 38, 41, 52, 60, 74, 136, 163, 235, 243, 330, 375, 393, 533, 545, 589.
„ „ C. „	21, 27, 50, 172, 191, 296, 378, 432, 438, 485, 520, 528, 547, 619, 648, 706, 707, 776.

$4\frac{1}{2}$ ‰ Obligationslånet af 1892.

Serien Litt. A. N:ris	238, 359.
„ „ B. „	136, 488, 512, 713, 1401.
„ „ C. „	95, 1123, 1189, 1551.

Vid redogörelse af stadens inkomstgifvande rättigheter intagas här följande af t. f. Trafikkamreraren afgifna berättelse om Trafikkontorets verksamhet samt uppborlden af trafik- m. fl. afgifter:

Tolags- och tra-
fikafgifterna
m. m.

„Det utgångna året har slutat med den högsta debiteringssiffra Trafikkontoret härtills kommit till. Året ändade nämligen med ett belopp af Fmk 427,900: 02, medan det bästa året härförinnan, 1890, haft att uppvisa

¹⁾ Drks prot. den 25 okt. § 14 och den 22 nov. § 10. — ²⁾ D:o d:o den 8 nov. § 22.

en debitering af 409,205: 95, således en skilnad på Fmk 18,694: 07. Jemför man de olika debiteringsrubrikerna för begge dessa år, visar det sig att ökningen för 1894 helt och hållet faller på trafikafgiften. Denna utgjorde år 1890 Fmk 286,670: 48, under det samma siffra för 1894 uppgår till Fmk 309,772: 96; sålunda en stegring på mer än 23,000 mark. Tolagen deremot var högre under året 1890, nämligen 117,986: 97 mot Fmk 113,632: 32 år 1894.

Hvad som är det mest anmärkningsvärda med 1894 års höga debiteringssiffra är det, att — änskönt året ingalunda var ett godt affärsår — stegringen i Trafikkontorets intrader helt och hållet får tillskrivas en verklig ökning af trafiken, icke några exceptionela förhållanden för ifrågavarande år, såsom större råsockerimport, stora spannmålsuppköp i utlandet, betydligare leveranser af jernvägsskenor och dylikt. Denna stegring i trafiken, trots de relativt dåliga tiderna, ger en betydande trygghet för framtiden, hvad Trafikkontorets inkomster beträffar. Det är ju för resten ock helt naturligt, att sådana afgifter som nu ifrågavarande skola stiga i en stad, som sjelf är stadd i starkt uppåtgående.

Hvad i öfrigt beträffar resultatet af 1894 års debitering, öfverskjuta beloppen i samtliga debiteringsrubriker de siffror, som i tiden blefvo upptagna i budgetförslaget, det der dock höjdes i stark skala. Tolagen öfverskjuter budgetsiffran med öfver 3,600 mark, trafikafgiften med mer än 9,700 mark, mätningssafgiften med närmare 700 och transito-magasinshyran med öfver 500 mark.

Här upptages i ett sammanhang debiteringen för de olika månaderna: Debiteringen.

	Debetsedel		Tolag		Trafikafgift		Mätning		Magasinshyra		Summa	
Januari . . .	32	88	6,087	99	2,925	01	—	—	19	37	9,065	25
Februari . . .	27	40	4,818	95	1,313	41	—	—	31	30	6,191	06
Mars	33	64	5,409	92	2,524	45	—	—	81	34	8,049	35
April	75	20	9,635	30	21,174	43	—	—	109	53	30,994	46
Maj	122	96	11,907	96	28,836	16	865	05	35	40	41,767	53
Juni	105	68	11,221	40	30,357	06	—	—	32	36	41,716	50
Juli	96	16	10,605	64	31,004	84	1,229	71	36	05	42,972	40
Augusti	95	80	11,843	34	28,139	54	237	13	58	29	40,374	10
September . . .	117	04	10,431	03	60,499	51	—	—	75	52	71,123	10
Oktober	141	52	9,973	06	43,288	31	—	—	73	56	53,476	45
November . . .	116	76	13,679	19	41,906	14	359	52	149	62	56,211	23
December . . .	82	08	8,018	54	17,804	10	—	—	53	87	25,958	59
Summa	1,047	12	113,632	32	309,772	96	2,691	41	756	21	427,900	02

Borträknas debetsedelafgiften från slutsumman, utgör stadens inkomst från Trafikkontoret under år 1894 Fmk 426,852: 90.

Uppbörden.

Af uppdebiterade Fmk 427,900: 02 inflöto under löpande år Fmk 423,189: 68. Utestående vid årsskiftet voro Fmk 4,710: 34, deraf för December Fmk 2,914: 62, för November Fmk 1,253: 80, för Oktober Fmk 493: 09. På de nio första månaderna komma tillsammans icke femtio mark. Jag hoppas resterna skola bli minimala, sedan restlängderna för Oktober—December hunnit indrifvas. — I sinom tid skall jag ha äran inkomma med förslag till afskrifningar för såväl 1894 som för de föregående åren, å hvilka ännu smärre belopp utestå. — Utom den kontanta inkomsten för 1894 tillflöt kassan under redogörelseåret ett belopp af Fmk 4,923: 28, bestickande sig i influtna rester från föregående år. Nästan alltsammans, Fmk 4,922: 44, faller på 1893. Och som detta år vid årsskiftet 1893—94 balanserade med ett belopp af Fmk 4,970: —, återstå oinflutna denna dag endast Fmk 47: 56. Å 1892 års rester inflöto 84 penni. — Hela kassauppbörden för 1894 slutar sig å Fmk 428,112: 96.

Af de för 1894 influtna medlen torde likväl en mindre del ännu kunna komma att restitueras, nämligen halfparten af trafikafgiften för sådana varor, som inkommit eller utgått sjövägen efter den 15 December. Staden beslöt ju under våren 1894 att afstå från halfparten af bemälda afgift, för den händelse nedsättning i fraktafgifterna å jernvägarne skulle beviljas för sådana varor, som importerades eller exporterades öfver Helsingfors efter medlet af December. Och enligt hvad man har sig bekant, har dylik nedsättning i jernvägsfrakten medgifvits. Men enär föreskrift om reducering af trafikafgiften icke innan årsskiftet ingått till Trafikkontoret, har full debitering skett å kontoret. Huru mycket, som möjligen kan komma att restitueras, är omöjligt att beräkna, emedan en stor del trafikanter sannolikt icke skola påyrka återbetalning, särskildt i sådana fall, der beloppen hålla sig låga, såsom fallet är med en stor del debiteringsposter.

Tolag för varor till uppstad.

Den tolag, som från städerna Tammerfors och Tavastehus inlevereras till Helsingfors Drätselkontor, är icke fullt klar, då detta skrifves; uppgift häröfver skall väl inlemnas direkte af Drätselkontoret“.

Hamnkontorets uppbörd.

Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram ingående tabellbilagorna. Här må rörande Hamnkontoret anföras endast följande.

Hamnkaptenen och Hamnkontorsbokhållaren tillkommande uppbördsprocent.

Af årets uppbörd, utgörande brutto 225,011 mark 16 penni och med 40 å 60 % afdrag, beviljade staden reguliert trafikerande ångare, 177,031

mark 32 penni, har tillkommit i uppbörds procent: Hamnkaptenen efter 4 % 7,081 mark 25 penni och Hamnkontorsbokhållaren efter 2 % 3,540 mark 63 penni.

I enlighet med bestämmelserna i gällande Trafiktaxa för staden har under året varit anställd *en ålderman och femton parmmätare* och har deras verksamhet och inkomst utfallit så, att för uppnädda 37,443 famnar ved uppburits efter ett medelpris å 30 penni Fmk 11,232: 90, som fördeladt på sexton man gör *Fmk 702: 05 för hvarje*. För packning och vräkning finnas två personer anställda vid Hamnkontoret, med skyldighet bland annat att efter behof verkställa packning och vräkning; och hafva under året 658 tunnor tjära blifvit vräkta, hvilket å 15 penni per tunna gör Fmk 98: 70, som åter fördeladt på tvenne utgör *Fmk 49: 35 för hvardera*.

Parmmätare,
packare och vräkare.

Sedan Styrelsen för *föreningen för befrämjande af barnavården*, på derom af Magistraten gjord förfrågan, förklarar sig villig att emottaga och för föreningens syftemål använda räntan å de till fonden för värnlösa mödrar af framlidne Professorn, Statsrådet J. A. J. Pippingskiöld i lifstiden dels med varm hand, dels genom testamente senare tillagda medel, uppgående till sammanlagdt 100,000 mark, anhöll Magistraten att räntan å förberörda medel hvarje år blefve af Drättselkammaren i poster af 1,000 å 1,500 mark till bemälda Styrelse kvartaliter utanordnad; och beslöt ¹⁾ Drättselkammaren i anledning häraf att ifrågavarande räntemedel skulle till nämnda förening utbetalas kvartaliter i förskott emot afgifvande, likaledes kvartalvis, af redovisning öfver de uppburna medlen.

Statsrådet J. A.
J. Pippingskiölds dona-
tionsfond.

Den å Axel Fredrik Laurells stipendiefond till 110 mark 7 penni uppgående disponibla räntan fördelades ²⁾ för året mellan svenska och finska fruntimmersskolorna.

Laurells stipendiefond.

c) Särskilda andra af Drättselkammaren handlagda ärenden.

Sedan Stadskamrer Holmberg till Drättselkammaren inkommit ³⁾ med ett förslag till instruktion för Drättselkammaren och handlingarna cirkulerat mellan Kammarens ledamöter, beslöt ⁴⁾ Kammaren att för ärendets vidare beredning tillsätta ett utskott, hvori invaldes ordföranden och Herr von Pfaler, jemte det Borgmästaren Öhman skulle ombedjas att äfven in-

Instruktion för
Drättselkontoret.

¹⁾ Drks prot. den 29 mars § 6 och den 28 juni § 25 . — ²⁾ D:o d:o den 5 april § 27. — ³⁾ D:o d:o den 9 aug. § 15. — ⁴⁾ D:o d:o den 4 okt. § 33.

träda såsom ledamot i utskottet. Under året hann utskottet emellertid icke slutföra sitt uppdrag.

Instruktion för
Trafikkontoret
och dess stäl-
lande på ordi-
narie stat.

Från Trafikkontoret hade inkommit ¹⁾ icke blott framställning angående kontorets ställande på ordinarie stat utan äfven förslag till instruktion för kontoret och hade handlingarna stälts på cirkulation mellan Kammarrens ledamöter samt, emedan emellertid från Tullkammaren härstädes afgifvits ett förslag om öfverlemnande af stadens trafikuppörd åt Tullkammarens tjenstemän, infordrades Trafikkontorets yttrande i anledning af sistanförda förslag. Detta yttrande inkom ²⁾ äfven under året, men blef ärendet derunder icke vidare handlagdt.

Förtydligande
af stadsträd-
gårdsmästarens
förhållande till
Byggnadskon-
toiet.

Af förekommen anledning beslöt ³⁾ Drättselkammaren, till förtydligande af de uti instruktionen för Byggnadskontoret ingående bestämmingar rörande stadsträdgårdsmästarens förhållande till stadsingeniören i dennes egenskap af chef för Byggnadskontoret, till iakttagande framdeles föreskrifva:

att stadsingeniören bör utöfva inseende öfver trädgårdsmästarens verksamhet och alla de arbeten, som under hans ledning för stadens räkning utföras;

att dagsverks- och betingslistor äfvensom räkningar för sagda arbeten förty böra af stadsingeniören granskas och godkännas; samt

att sådana förslag och framställningar, som jemlikt § 7 uti instruktionen böra af stadsträdgårdsmästaren afgifvas till Drättselkammaren, skola till stadsingeniören aflemnas för att af honom jemte yttrande till Kammarren insändas.

Uppbördsborgen
för stadens tjen-
stemän.

Sedan Drättselkammaren på förfrågan hos Stadskamreraren Holmberg om orsaken dertill, att någon borgen af honom icke blifvit stäld för honom anförtrodd uppörd, erhållit den upplysning att jemlikt ett af Stadsfullmäktige den 21 Mars 1876 fattadt beslut icke allenast kamreraren utan äfven kassören och bokhållaren vid Drättselkontoret vore fritagna från skyldighet att ställa uppbördsborgen, trodde Kammarren emellertid, med hänsyn dertill att uppörden af kronoutskylder förssiggår å Drättselkontoret, saken påkalla yttrande af Magistraten och öfverlemnade derföre frågan till Magistratens pröfning. I anledning häraf meddelade Magistraten uti skrifvelse för den 20 Januari att, enär Stadsfullmäktige den 21 Mars 1876 vid behandling af uppgjordt förslag till reglemente för stadens

¹⁾ Drks prot. den 16 aug. § 17. — ²⁾ D:o d:o den 29 dec. § 12. — ³⁾ D:o d:o den 9 aug. § 22.

Drätselkammare beslutit, att tjänstemännen vid Drästelkontoret icke vidare borde affordras uppbördsborgens, Magistraten vid sådant förhållande ansett sig ej heller böra påyrka sådan borgens ställande. På grund häraf beslöt ¹⁾ Drätselkammaren att den af Stadskassören S. Ehrstedt ställda uppbördsborgens, som af Kammaren omhänderhades, skulle till honom på anmälan utlemnas.

Då Stadskamreraren T. Holmberg, derom vidtalad, förklarar sig villig att emot därför anslagna ersättningen af 1,000 mark åtaga sig utarbetande af kommunal berättelsen för 1892, beslöt ²⁾ Drätselkammaren att med antagande af detta anbud åt Kamrer Holmberg öfverlemna ifrågavarande arbete, hvilket äfven af honom under året slutfördes.

Förteckning öfver stadens fasta egendon blef under året kompletterad genom införande af skedda förändringar, hvarjemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarande af stadens rätt i förekommande fall vidtogos.

Förutom i de fall, då Kammaren på vederbörande myndighets anfordran afgaf endast förklaring, blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg vid domstol ³⁾ bevakad uti ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose. De flesta af dem gälde oguldna arrenden och tomtlösen.

Drätselkammaren bestod under året af Referendariesekreteraren G. M. von Christierson (ordf.), Hofrådet C. Nummelin (viceordf.), Bankdirektören L. v. Pfaler, Bankdirektörsassistenten Th. Frosterus, Grefve C. Mannerheim och Gårdsegaren K. R. Åström. Suppleanter voro Handlanden L. Krogius, Sekreteraren i Skolöfverstyrelsen O. Svibergson och Byggmästaren K. M. Kullman.

Drätselkammaren hade under året 58 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 6 extra. Dervid handlades 1,149 diariförda ärenden, af hvilka 126 voro beroende från de föregående åren samt 1,023 nya. Af dessa blefvo 1,031 beforderade till slut samt 118 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 2,501. Paragrafantalet i Kammarens protokoll uppgick till 1,709 samt breffnummern till 257. Kontrakt affatta-

¹⁾ Drks prot. den 8 feb. § 12. — ²⁾ D:o d:o den 11 jan. § 31. — ³⁾ D:o d:o den 23 feb. §§ 15 et 20, den 1 mars § 5, den 29 mars § 9, den 12 april §§ 12, 17 et 27, den 26 april § 13, den 10 maj § 21, den 31 maj §§ 14 et 24, den 14 juni §§ 19 et 26, den 26 juli § 19, den 16 aug. §§ 6 et 9, den 6 sep. §§ 15 et 16, den 20 sep. § 7, den 27 sep. § 21, den 11 okt. § 23, den 25 okt. §§ 3 et 8, den 15 nov. § 19, den 21 nov. §§ 8, 11, 13 och 23.

Uppgörande af 1892 års kommunal berättelse.

Komplettering af fastighetsboken. — Granskning af säkerhetshandlingar.

Bevakande af stadens rätt i rättegångar, konkurser och taxeringsärenden m. m.

Drätselkammarens medlemmar.

Drätselkammarens sammanträden, antal ärenden m. m.

des inalles 25, af hvilka 17 gälde legoaftal angående staden tillhöriga jordlägenheter, 1 förvärfvande af eganderätt till fastighet, 1 af staden uthyrda lokaler, 3 på entreprenad utgifna arbeten, 2 särskilda materialleveranser och 1 belysning.

III. Fattigvårdsstyrelsen.

Den af Fattigvårdsstyrelsen till Drätselkammaren afgifna redogörelsen för dess verksamhet under år 1894 är, med uteslutande af några tabeller, af följande lydelse:

Fattigvårdsstyrelsens medlemmar och tjänstemän. „Den styrelse, som under loppet af år 1894 handhaft stadens fattigvård, har utgjorts af följande invalde personer, nemligen: Ordförande, t. f. Kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, ledamöterna: Handlanden N. Kochtomow, Slaktaremästaren E. J. Hacklin, Diakonissan, Fröken C. Blomqvist, Apothekarene A. Grönvik och John Grönberg samt Senatsregistratorn W. von Hausen äfvensom suppleanterne Arkitekten C. G. Hiort af Ornäs och Bankkamreraren Ö. G. Westling, hvarhos Stadsfullmäktige, sedan Apothekaren Grönberg under året med döden afgått, i dennes ställe till ledamot i styrelsen utsett Muraremästaren A. Ärt.

De presterliga förrättningarna vid arbets- och fattiggården utöfvades af Pastor Emil Murén. Inspektorsbefattningen vid sagda inrättning innehades af Ekonomiedirektören C. E. Degerholm och sekreteraretjensten vid Fattigvårdsstyrelsen af Sekreteraren, Vicehäradshöfdingen B. Sirén. De för fattigvårdens utgifter erforderliga medel hafva, på grund af styrelsens requisitioner, lyftats å Drätselkontoret af Ekonomiedirektören Degerholm, som deröfver vid hvarje månads utgång afgifvit redovisning öfver inkomster och utgifter, hvilken derå, efter verkställd granskning, afsändts till Drätselkammaren.

Antalet fattiga, som vårdats på kommunens bekostnad. Antalet af dem, som genom Fattigvårdsstyrelsens försorg blifvit vårdade under år 1894, har utgjorts af:

a) Intagna i arbets- och fattiggården 505 personer, deraf:	
högsta antalet på engång	280
(emot 307 för år 1893)	
i medeltal	260
(emot 280 för år 1893)	